

**Zpráva o vnitřním
hodnocení kvality
vzdělávací,
tvůrčí a s nimi
souvisejících
činností AVU 2019**

Obsah

Úvod

1. Principy zajišťování a hodnocení kvality všech činností na AVU

- 1.1. Vymezení tématu
- 1.2. Historická a současná specifika při zajišťování vnitřního hodnocení uměleckého vzdělávání na AVU
- 1.3. Přiblížení se poslání a další základní strategické materiály
 - 1.3.1. Poslání a strategické materiály
 - 1.3.2. Organizace
 - 1.3.3. Finanční, personální a informační zdroje pro výkon vzdělávací a s ní související tvůrčí činnosti
- 1.4. Principy vnitřního hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností na AVU
 - 1.4.1. Předpisy a Orgány vnitřního hodnocení kvality

2. Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

- 2.1. Obsah studijního programu, kritéria výuky
 - 2.1.1. Magisterské a navazující magisterské studium
 - 2.1.2. Doktorské studium
- 2.2. Garant studijního programu a oborů
- 2.3. Přijímání uchazečů, zájemci o studium
 - 2.3.1. Přijímací řízení a specifika talentových zkoušek
 - 2.3.1.1. Magisterské a navazující magisterské studium
 - 2.3.1.2. Doktorské studium
- 2.4. Zájemci o studium
- 2.5. Průběh výuky
- 2.6. Ověřování znalostí, hodnocení tvůrčí činnosti
- 2.7. Katedra teorie a dějin umění (KTDU)
 - 2.7.1. Magisterský a navazující magisterský program
 - 2.7.1.1. Náplň výuky
 - 2.7.1.2. Personální obsazení
 - 2.7.1.3. Ověřování znalostí
 - 2.7.2. Doktorský program

- 2.7.2.1. Náplň programu
- 2.7.2.2. Personální obsazení
- 2.7.2.3. Ověřování znalostí
- 2.8. Zabezpečení výuky studijními zdroji a oporami
- 2.9. Zabezpečení výuky akademickými pracovníky
- 2.10. Hodnocení vzdělávání ad. činností školy studenty
 - 2.10.1. Ankety AVU
 - 2.10.2. Shrnutí Zpráv Anket AVU 2015–2018
- 2.11. Péče o studenty, vč péče o studenty se specifickými potřebami
- 2.12. Bezpečnost a ochrana zdraví pro pedagogy a studenty
- 2.13. Uskutečňování činnosti týkající se kvality pracovníků

3. Mezinárodní otevřenost (Internacionalizace)

- 3.1. Předměty vedené v angličtině zahraničními odborníky
- 3.2. Mobility
 - 3.2.1. Studentské studijní pobyty a pracovní stáže v zahraničí
 - 3.2.2. Mobilita uměleckých, teoretických pedagogů AVU a zaměstnanců školy
- 3.3. Mezinárodní otevřenost a dobrá praxe

4. Vnitřní hodnocení kvality tvůrčí činnosti

- 4.1. Vymezení
 - 4.1.1. Tvůrčí umělecká činnost
 - 4.1.2. Uměnovědný výzkum
- 4.2. Prostředky podpory vědecké a výzkumné činnosti
- 4.3. RIV, RUV a hodnocení tvůrčí a výzkumné činnosti

Závěr

Úvod

Tato Zpráva o vnitřním hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností Akademie výtvarných umění v Praze (dále jen Zpráva) je adresována pedagogickým pracovníkům, zaměstnancům a studentům AVU jako zpětná vazba vyhodnocující úsilí o zlepšování všech činností školy; MŠMT, jež dozírá na plnění konkrétní povinnosti vysokých škol; všem dalším stranám zainteresovaným na zvyšování kvality tvůrčích a pedagogických činností na vysokoškolské půdě.

Zpráva je prvním písemným materiálem, jehož prostřednictvím Akademie výtvarných umění v Praze naplňuje povinnost určenou zákonem č. 111/1998 Sb., zákon o vysokých školách (dále jen zákon). AVU se zpřístupněním výsledků vnitřního hodnocení hlásí k veřejné odpovědnosti vysoké školy, jež přispívá k budování prostředí společenské důvěry v národních i mezinárodních souvislostech. Ze specifické perspektivy se AVU připojuje k formulaci společného porozumění metodám uměleckého vzdělávání, jejich inovaci i péči o jejich zlepšování.

Zpráva se řídí existujícími vnitřními předpisy školy, především Pravidly systému zajišťování a vnitřního hodnocení kvality Akademie výtvarných umění v Praze (dále jen Pravidla), jež schválil Akademický senát AVU a MŠMT registrovalo dne 19. července 2017, a je sepsána v souladu s hlavními strategickými materiály AVU. Dále čerpá z materiálu MŠMT *Rámcové metodiky Systému zajišťování a vnitřního hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností na jednotlivých vysokých školách*¹ (dále jen *Rámcová metodika*) a z materiálů vypracovaných a schválených mezinárodními organizacemi, především ESG (*Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area*, 2015), ze specifického *Fine Art Tuning Document*, ELIA a z dlouholeté spolupráce na přípravě systému zajišťování kvality,

1 Vydalo MŠMT v rámci TAO2, Individuální projekt národní pro oblast terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje: Kvalita, relevance, efektivita, diverzifikace a otevřenost vysokého školství v ČR. Strategie vysokého školství do roku 2030. (IPN KREDO), 2015.

probíhající ve spolupráci s českými vysokými školami zvláště uměleckého zaměření (AMU, JAMU, VŠUP) i z dobré praxe domácích i zahraničních univerzit.

Tato zpráva je rozdělena do čtyř částí. V úvodní části vymezuje cíle, metodiku i specifika sebehodnocení. Jedná se o zprávu úvodní, proto ve vstupním oddíle připomíná i základní odlišnost mezi kontinuálním zajišťováním kvality a samotným sebehodnocením, aby zorientovala i méně poučeného čtenáře. V následujících třech kapitolách postupuje systematicky v hodnocení tří hlavních činností umělecké vysoké školy (UVŠ).

Zpráva v souladu se zákonem daným časovým rámcem hodnotí data dostupná v období posledních pěti let, 2014–2019: jedná se o souhrnnou zprávu připravovanou jednou za pět let s každoročními dodatky.

Ve Zprávě pro jednodušší čitelnost používáme generické maskulinum, na tomto i dalších místech máme na mysli jak studenty, tak studentky, pedagogy i pedagožky, navrhovatele i navrhovatelky, řešitele a řešitelky, prorektory a prorektorky atd.

1. Principy zajišťování a hodnocení kvality všech činností na AVU

1.1. Vymezení tématu

Cílem zavedení systému zajišťování a vnitřního hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností na AVU je udržení a podpora rozvoje školy, a to v souladu s pojetím kvality vzdělávání na domácích i evropských vysokých uměleckých školách, tvůrčí vědecké činnosti na poli současného výtvarného umění, ale i „třetí role“, zvláště v oblasti kulturního dědictví.

AVU sleduje na základě Rámcové metodiky, jak udržet a zvyšovat kvalitu ve dvou stanovených perspektivách:

1. Systém zajišťování kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností je zaměřen na kontinuální plnění požadavků, jež si AVU stanovila ve svých strategických materiálech a jež se týkají tří hlavních typů činnosti vysoké školy: činnosti pedagogické; tvůrčí + vědeckovýzkumné; další činnosti (jimiž se rozumí technické a hospodářské).
2. Systém vnitřního hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností představuje popis výsledného (reálného) stavu a „porovnává ho se stanovenými požadavky, přičemž míra přiblížení se výsledného stavu ke stavu požadovanému představuje úroveň kvality činnosti“¹

Zpráva je výstupem týkajícím se výhradně hodnocení systému vnitřní kvality na AVU a jako hlavní cíl si klade co nejpřesněji ve všech oblastech činností zachytit současný stav a srovnat ho se standardem kvality. Druhým cílem je propojit doposud oddělené hodnotící pohledy na systém kvality na AVU v jeden funkční celek s jasně stanovenými postupy a kompetencemi. Tyto dva kroky vedou k formulaci konkrétních bodů

1 Ibid, s. 10.

opatření, jež autoři zprávy identifikovali pro zlepšení stávajícího stavu. Opatření jsou pro přehlednost řazena na konec jednotlivých částí zprávy.

1.2. Historická a současná specifika při zajišťování vnitřního hodnocení uměleckého vzdělávání na AVU

Akademičtí i techničtí pracovníci jsou díky dlouholeté tradici nejstarší umělecké školy v zemi i kvůli aktivnímu přístupu současného vedení školy směřování úsilím pěstovat kvalitu vzdělávací, tvůrčí a s nimi napomáhat tomu, aby AVU i nadále hrála roli vůdčí univerzity v oblasti výtvarného umění v národním i mezinárodním měřítku.

Materiál *Road Map for Arts Education*, vydaný v gesci Unesco v roce 2006, považuje za jedinečný přínos uměleckého vzdělávání vyváženost spočívající v souběžném rozvíjení kognitivních a emočních procesů, k němuž při poznávání a tvorbě na uměleckých školách dochází. Tato definice je plně v souladu s posláním AVU, jak je formulováno v *Dlouhodobém záměru na období 2016 - 2020*. Úkolem vnitřního systému kvality na AVU je o tuto rovnováhu systematicky pečovat, udržovat a zlepšovat kvalitativní podmínky pro její pěstování.

AVU, jež v roce 2019 slavila 220. výročí založení, chápe jako své poslání kontinuální rozvoj kritického dialogu mezi tradicí, historií avantgard a živou současností. Průběh dialogu od 19. století silně ovlivňuje umělecká kritika, sebekritika a s nimi spojené procedury hodnocení a sebehodnocení umělců i uměleckých institucí. Hodnotící postupy měly velmi různorodé (umělecké, literární, performativní, rétorické, manifestačně společenské) podoby a probíhaly přímo v ateliérech akademie, v galeriích, soukromých salónech a bytech, na veřejných shromážděních apod. I když by se z dnešního pohledu mohlo zdát, že takto „nekonformní vnitřní hodnocení“ známé z historie nemůže mít pro věcně založenou Zprávu žádnou relevanci, tato Zpráva je nechce a nebude zcela opomíjet. Protože nejen historicky, ale i v současnosti přispívá k formálnímu vnitřnímu hodnocení a vytváří specifický ekosystém umělecké vysoké školy. Nebudeme se zabývat samotnými výsledky nekonformních hodnocení, ale naší snahou bude identifikovat je a v budoucnu nalézt způsoby, jak je formalizovat a začlenit do existujících postupů takovým způsobem, aby nebyl ztracen jejich potenciální přínos.

Stávající organizační struktura a s ní související systém pravomocí před zavedením Pravidel vycházely vstříc úsilí o zlepšování kvality činností na jednotlivých úsecích a pracovištích. Vnitřní hodnocení probíhalo a probíhá na různých úrovních pedagogické, tvůrčí a dalších činností i na úrovni institucionálního řízení – během pravidelných ateliérových debat, celoškolských meziateliérových komisí, klauzurních komisí (za účasti externistů), pedagogických plén, jednání Akademického senátu AVU (dále jen AS), Umělecké rady AVU (dále jen UR) a Správní rady AVU (dále jen SR). Od roku 2015 AVU pravidelně organizuje celoškolskou studentskou anketu, která slouží jako hodnotící šetření spokojenosti studentů a studentek s pedagogickými, uměleckými a dalšími činnostmi AVU. Podobná anketa je organizována také na závěr stáže zahraničních studentů. Jako konkrétní opatření vyplývající ze Zprávy bude od roku 2020 sestavena anketa i pro pedagogy pracovníky a připravuje se rovněž anketa pro nepedagogické pracovníky.

K výhodám vnitřního hodnocení před zavedením Pravidel patřila bezprostřednost, na druhé straně hodnocení trpělo nedostatky v dlouhodobém sledování a vyhodnocování rozvoje kvality podle jasně stanovených celoškolských pravidel. Funkční podmínkou neformálního hodnocení je voluntarismus na straně hodnotících, který je v případě formálně organizovaných anket nahrazen pracovním zadáním. Zavedení Pravidel provází nastavení centrální koordinace, sjednocení hodnotících kritérií a systematické provádění i vyhodnocování průzkumů.

1.3. Přiblížení se poslání a další základní strategické materiály

Kapitola 1.3. hodnotí, jak úspěšné je plnění požadavků stanovených v poslání a hlavních strategických materiálech AVU.

1.3.1. Poslání a strategické materiály

Statut AVU je centrální dokument, který stanovuje zvláště specifika vysoké školy uměleckého typu, podmínky studia, pravidla akademické samosprávy a pravidla hospodaření. Hlavním strategickým materiálem a důležitým nástrojem řízení školy je *Dlouhodobý (později strategický) záměr AVU 2016–2020 (DZ)*, který institucionální misi AVU formulovanou ve *Statutu* převádí na úroveň dlouhodobých cílů. Popisuje rozvoj čtyř hlavních oblastí AVU v daném období. Stávající DZ platný od roku 2016 byl každoročně aktualizován prostřednictvím *Aktualizace dlouhodobého (později strategického) záměru*, v němž vedení školy konkretizuje prvořadě

a dlouhodobě naplňované cíle vedoucí k uplatnění DZ v daném roce. *Institucionální plán* je připravován v ročních nebo víceletých intervalech (v závislosti na vyhlášení MŠMT). Péče o aktualizaci a organizaci přípravy strategických materiálů patří mezi zodpovědnosti vedení školy, jež řídí rektor.

V rámci stávajícího systému zajišťování kvality dochází u strategických materiálů ke kontinuálnímu monitoringu a pravidelnému vyhodnocování naplňování cílů rektorem a vedením školy. Pracovní skupina v tomto směru považuje aktuální situaci za plně standardní a naplňování dlouhodobých cílů (DZ) považuje za úspěšné. Pokud něco brání vytváření vhodnějších podmínek pro studium a brzdí dosažení cílů DZ, jsou to notorické problémy strukturální povahy – podfinancování platů pedagogických pracovníků, nedostatek prostoru pro studentskou tvůrčí činnost, pedagogické aktivity i specializované pracoviště a nárůst administrativní zátěže (akreditace, zajišťování kvality, institucionální podpora, přibývajících výkaznictví ad.). Nárůst administrativy zvláště negativně dopadá na malé školy. AVU je nejmenší veřejná vysoká škola v ČR zaměstnávající nízký počet administrativních pracovníků, kteří musí nárůst agend absorbovat kvalitativně a obsahově stejně jako velké univerzity, a to přes limitované navyšování rozpočtu.

1.3.2. Organizace

Statut AVU ze dne 5. 11. 2018 a další vnitřní řády a předpisy AVU stanovují platnost, působnost, pravomoci i odpovědnost orgánů školy i jejich součástí. V posledních pěti letech bylo na AVU péčí vedení i samosprávných orgánů školy nově sepsáno nebo aktualizováno dvanáct vnitřních předpisů: Statut AVU, 2018; Etický kodex zaměstnance AVU, 2020; Jednací řád Umělecké rady, 2019; Studijní a zkušební řád AVU, 2017; Stipendijní řád, 2017; Statut Správní rady AVU, 2019; Vnitřní mzdový předpis, 2018; Řád výběrového řízení pro obsazování pracovníků, 2018; Pravidla, 2017; Volební řád Akademického senátu, 2017; Jednací řád Akademického senátu, 2017; Disciplinární řád pro studenty AVU, 2017; Řád celoživotního vzdělávání, 2015.

Stávající systém vnitřních prováděcích předpisů určuje hierarchii zodpovědností (viz také příloha č. 1. Schéma organizační struktury) vedení AVU, vedoucích pracovišť, pracovníků za realizaci stanovených cílů. Kontrola realizace dlouhodobých i krátkodobých cílů probíhá na úsecích vedených rektorem, prorektory a kvestorem. Celoinstitucionální sledování plněných cílů, evaluace i překážky v realizaci jsou projednávány na pravidelných poradách vedení školy. Rektor s vybranými evaluacemi a problémy seznamuje AS, UR a SR, popř. kolegium rektora v rozsahu, jež upravuje Statut, vnitřní předpisy a legislativa.

Zmíněná aktualizace kompletního souboru vnitřních agend AVU měla za následek nárůst kvality ve více sledovaných směrech, jež tato zpráva dále popisuje. Aktualizace měla za následek nárůst transparency rozhodování, zvýšení rovnoprávnosti, zapojení širšího spektra akademické obce a další kvality, jež pracovní skupina oceňuje jako pozitivní zlepšení. Jako deficit pracovní skupina vidí nízký stupeň obeznamenosti studentů (viz Ankety) i pedagogických pracovníků (jednání pedagogických plén) s vnitřními předpisy školy.

AVU v letošním roce připravuje k podání akreditaci doktorského studijního programu, dále akreditaci navazujícího studijního programu Architektonická tvorba. Součástí akreditace bude i zpráva o naplňování standardů pro akreditaci studijního programu, daná Nařízením vlády č. 274/2016 Sb.

Ke kontinuálnímu zlepšování ve všech oblastech činnosti dochází prostřednictvím spolupráce s domácími i mezinárodními vysokými školami (především prostřednictvím tematických centralizovaných rozvojových projektů /dále jen CRP/, bilaterálních výměn apod.), s veřejnými výzkumnými (AV ČR) nebo uměleckými institucemi. Požadavky na tento typ činností upravuje *Statut AVU*, bilaterální nebo vícestranné smlouvy a příklady dobré praxe.

V roce 2019 rektor inicioval diskusi s Pedagogickým plénem AVU, která se týkala etiky spolupráce AVU se soukromými sponzory. Debata měla argumentační oporu v řadě stěžejních školních dokumentů (Statut, Dlouhodobý záměr, Etický kodex, ad.) a upozornila tak na to, jaký význam v praxi má dobrá péče o jejich aktualizaci. Ovlivnila také připravovanou a dlouze diskutovanou aktualizaci Etického kodexu zaměstnance AVU, který AS schválil v roce 2020.

1.3.3. Finanční, personální a informační zdroje pro výkon vzdělávací a s ní související tvůrčí činnosti

Základním strategickým finančním cílem AVU je mít k dispozici dostatečné finanční prostředky v takovém objemu a struktuře, které AVU umožní naplňovat plány realizace strategického záměru, umožní růst mezd zaměstnanců a poskytnou AVU finanční stabilitu do budoucna. Tento záměr se daří naplňovat pouze částečně. Za poslední tři roky se zvýšil státní příspěvek z 83 324 (v tis. Kč) v roce 2017 na 103 751 (v tis. Kč) v roce 2019, tj. o 24,52 %, AVU začala intenzivně využívat i jiné zdroje financování, zejména Evropské strukturální fondy i nové metody financování údržby a rozvoje materiálně technického vybavení, jakým je *Energy Performance Contracting*, tedy optimalizace spotřeby energie

s garantovaným výsledkem. Nicméně vzhledem k stálému výraznému růstu provozních nákladů, mzdových nákladů i nákladů na zajištění kvalitního materiálně-technického vybavení pro výuku studentů je budoucí rozvoj AVU závislý na dalším zvyšování podpory ze strany státního rozpočtu České republiky.

V oblasti personální je AVU plně zajištěná, co se počtu i struktury zaměstnanců týká. Průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců v posledním období nepatrně vzrostl z důvodu zvýšení personálních kapacit pro zajištění projektového financování potřeb AVU na 125,18.

AVU věnovala v posledních letech značnou pozornost nákupu informačních technologií, upgradu stávajících technologií a informačních systémů a zapojení do mezinárodních informačních sítí. Získala například mezinárodní databázi *ArtStor*, rozvinula rozsáhlou lokální databázi multimediálního obsahu *Extensis Portfolio*, lokální síť s přípravou až na 100 Gb linku, VR pracoviště, pracoviště 3D tisku a mnohé další. Náklady na pořízení moderních technologií a licencí dosáhly za poslední dva roky 10 375 (v tis. Kč). AVU se daří naplňovat cíl integrovat informační a komunikační technologie do všech svých činností, ale míra a rozsah naplňování tohoto cíle jsou a budou limitovány možnostmi rozpočtu AVU a možnostmi získat externí finanční zdroje pro tento účel.

Opatření

- Vytvořit jednostránkový graf, který přehledně vizuálně uvede do souvislosti jednotlivé vnitřní předpisy a řády na AVU a tím uživatelům usnadní orientaci ve stávající legislativě.
- Využít pedagogických plén k prezentaci struktury a významu nejdůležitějších dokumentů školy ve vztahu k výuce.

1.4. Principy vnitřního hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností na AVU

„Vnitřní hodnocení kvality respektuje oborová specifika jednotlivých studijních programů, probíhá transparentně a je vedeno věcnými, odbornými a etickými kritérii.“ (Pravidla).

1.4.1. Předpisy a Orgány vnitřního hodnocení kvality

Vysoká škola je dle zákona povinna provádět pravidelná vnitřní hodnocení kvality a statutem zřídit Radu pro vnitřní hodnocení, jež mimo jiné

zpracovává Zprávu. Působnost, pravomoci a povinnosti Rady pro vnitřní hodnocení rady jsou upraveny zákonem (§ 12a odst. 2 zákona ad.), Statutem AVU (především článek 15 a článek 25), Pravidly a dalšími vnitřními předpisy AVU.

Na AVU vykonává (podle § 12a odst. 2 zákona) působnost Rady pro vnitřní hodnocení AVU Umělecká Rada.

Rektor se souhlasem Umělecké rady jmenoval pracovní skupinu pro kvalitu, která zajišťuje kvalitu prostřednictvím konkrétního a kontinuálního hodnocení studijních programů, studijního zázemí, infrastruktury AVU, umělecké a tvůrčí činnosti či souvisejících činností. Jejím úkolem je shromažďovat podklady a koordinovat sepsání Zprávy a také pořizovat každoroční dodatek ke Zprávě. Rektor jmenoval prorektora pro zahraniční záležitosti, aby koordinoval činnost pracovní skupiny pro vyhotovení Zprávy.

2. Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

AVU má, tak jako každá vysoká škola, orgány zřízené podle zákona, které dohlížejí na obsah, směřování a hodnocení vzdělávací činnosti. AS, UR, SR, Oborová rada pro doktorské studium, Stipendijní komise atd. se pravidelně scházejí v termínech dopředu stanovených harmonogramem akademického roku, aby zde pedagogičtí pracovníci ve spolupráci s externisty spravovali, rozvíjeli a přehodnocovali odlišné segmenty výuky. AVU jakožto nejmenší univerzita v zemi se v tomto směru potýká s deficitem institucionálně aktivních pedagogů. Ne celá akademická obec disponuje organizačními schopnostmi, které jsou pro společnou správu školy potřeba. Způsobuje to nepřiměřenou zátěž některých pedagožek a pedagogů, zatímco ti méně aktivní zůstávají stranou, případně se věnují pouze ateliérové výuce a přednáškám.

Opatření

- Hledat způsoby nefinančního i finančního ohodnocení pedagogů a pedagožek aktivně se podílejících na zvyšování kvality pedagogické činnosti v celoškolských orgánech.
- Zjednodušovat byrokratizaci organizačních a výkonnostních úkonů.
- Doškoloval vybrané pedagogy.

2.1. Obsah studijního programu, kritéria výuky

Aktuálně platná akreditace AVU umožňuje vést výuku ve dvou magisterských studijních programech Výtvarná umění (šestileté (M8206) a tříleté studium (N8206) a v jednom doktorském studijním programu Výtvarná umění (P8206). V roce 2022 je plánováno otevření akreditovaného navazujícího magisterského studijního oboru Art in Context (N8206), v jehož rámci bude výuka probíhat v angličtině.

2.1.1. Magisterské a navazující magisterské studium

Magisterské a navazující magisterské studium nabízí obory Malířství, Sochařství, Grafika a kresba, Intermédia a nová média, Restaurování výtvarných uměleckých děl, Architektonická tvorba a Volné umění. Studium probíhá pouze v prezenční formě a standardní doba studia je šest let, v případě navazujícího magisterského oboru Architektonická tvorba a Volné umění tři roky. Úspěšní absolventi získávají vysokoškolský diplom a je jim přiznán akademický titul MgA. (magistr umění).

Obsah studia v šestiletém magisterském studijním programu Výtvarná umění tvoří ateliérová výuka a podpůrné předměty, které umožňují studentům prakticky a teoreticky rozvíjet umělecké dovednosti i myšlení. V závislosti na oboru jsou podpůrné předměty od počátku studia nastaveny tak, aby se jejich absolventi seznámili s technologickými možnostmi, pracovali v materiálech (sochařství), s barvou (malířství, kresba a grafika), respektive s digitálními technologiemi (intermédiá a nová média, performance). Cílem prvních tří let studia je, aby student byl schopen ideově i řemeslně rozpracovat koncept i artefakt, kriticky reflektovat svoji práci, byl prakticky připraven asistovat při vzniku komplexnějších uměleckých děl. Měl by být připraven zapojit se do podpůrné pedagogické činnosti v uměleckých oborech. Teoretická výuka, jež ateliérovou výuku paralelně doprovází, je zaměřena na historický přehled uměleckých forem a ideí od prehistorie přes antiku, středověk, novověk a modernitu až po současnost.

Cíle studia jsou ve vyšších (navazujících) ročnících magisterského studijního programu orientovány tak, aby umělci byli schopni stanovit si dlouhodobý umělecký program. Důraz je dále kladen na schopnost spolupracovat s ostatními spřízněnými specializacemi. Přesnější orientace v soudobém výtvarném dění a schopnost hlubší sebereflexe by měla vytvořit předpoklady pro vstup na mezinárodní uměleckou scénu. Osobnostně by studenti měli být schopni rozeznávat kritická místa nebo nevhodné prostředky, kontexty a pozice, ve kterých se jedinečná umělecká tvorba devaluje. Měli by být schopni vytvářet situace, artefakty či umělecká gesta, která naopak umělecké dění dynamizují, a tím prospívají jednotlivcům nebo širší veřejnosti. Podrobnější studium dějin a teorie umění, jejich specifických kapitol podle časového nebo obsahového zaměření vede k větší schopnosti kriticky reflektovat nejenom vlastní uměleckou činnost. Úroveň získaných znalostí a praktických dovedností připravuje absolventy na dlouhodobě udržitelnou výtvarnou praxi. Samostatná umělecká činnost studentů je vnímaná kulturními institucemi a absolventi jsou schopni dlouhodobé spolupráce v rámci existující kulturní infrastruktury.

2.1.2. Doktorské studium

Obsah a cíle doktorského studia na AVU stojí na pedagogickém vedení individuálních dlouhodobých výzkumných záměrů studentů. Výzkumné záměry jsou hodnoceny dle inovativnosti tématu, ztvárnění i jejich vztahu a schopnosti studenta zdárně je pod pedagogickým vedením školitele zpracovat a realizovat. Základní parametry a metodiky pedagogického vedení se nastavují v individuálních studijních plánech. V možnostech, které akreditační závazky umožňují, modelují konzultanti i garanti studijní plány podle proměňujících se potřeb studentů. Aktuální obsah studijních programů je úspěšně realizován.

Školitelé a vedoucí pedagogové formulují na základě této zkušenosti obecnější metodiky vedení uměleckých a umělecko-výzkumných doktorátů. Přínosem v této oblasti je řešitelská účast zástupců AVU v mezinárodním projektu sítě uměleckých škol ELIA s tématem „Advancing Supervision for Artistic Research Doctorates“. Projekt za účasti devíti mezinárodních uměleckých univerzit s tématem supervize umělecko-výzkumných doktorátů získal v roce 2018 financování Erasmus+ Education (OeAD) a je realizován v letech 2018–2021.

V roce 2020 připravuje prorektor pro studijní záležitosti spolu s garanty reakreditaci doktorského studia studijního programu Výtvarná umění pro stávající obory Restaurování výtvarných děl a Teorie a dějiny současného umění a reakreditaci studijního navazujícího magisterského programu Architektonická tvorba. Při příležitosti reakreditace plánuje předseda oborové rady doplnit studijní plány o předměty, které zvýší kompetence studentů. Je v plánu posílit podporu výuky metodologie či práce s odborným textem. Další oblastí pro zlepšení jsou jazykové dovednosti studentů, doktorandů i školitelů. Koordinátor doktorského programu kriticky probírá změny se stávajícími studenty a absolventy a získává od nich důležitou zpětnou vazbu, jež může být inspirací pro navrhované změny.

2.2. Garant studijního programu a oborů

Dle současné akreditace na AVU zastávají pozici čtyři garanti doktorských studijních oborů, sedm garantů magisterských a navazujících magisterských oborů a oborová rada doktorského studia. Garanti studijních oborů jsou zároveň kmenoví zaměstnanci školy (vedoucí ateliérů) a patří mezi aktivní, renomované umělecké tvůrce.

Garanti studijních oborů mají zodpovědnost za to, aby obory odpovídaly požadavkům zákona a akreditaci, byly v souladu s uměleckými, vědeckými a technologickými trendy. Všimají si také, nakolik především umělecké

a technologické předměty (jež se rapidně mění) odpovídají aktuálním potřebám praxe a jsou v souladu s perspektivou dlouhodobé udržitelnosti. Shodu mezi platnou strukturou výuky a jejím reálným naplňováním sleduje studijní oddělení, vedoucí Katedry teorie a dějin umění a jejich činnost koordinuje a řídí prorektor pro studijní záležitosti.

Minimálně jednou za semestr – zpravidla na jeho začátku – svolává prorektor pro studijní záležitosti porady garantů studijních oborů, vedoucího KTDU a vedoucí studijního oddělení. Týkají se obsahu, průběhu studia, závěrečného hodnocení ad. Jsou zde řešeny i vybrané připomínky z pedagogického pléna (jež se koná dvakrát za semestr). Porady jsou v gesci prorektora pro studijní záležitosti, který o změnách ve výuce informuje na pravidelných schůzích vedení školy. Při hodnocení současného stavu pracovní komise vyplynulo, že pro naplnění standardu a dobré praxe bude potřeba posílit činnost garantů oborů.

Opatření

- Jako závěr hodnocení i porad garantů studijních programů a oborů i předmětů vyplynula potřeba dát v rámci zajišťování kvality a péče o jednotlivé studijní programy větší časový prostor garantům studijních programů i oborů. V budoucnu bude jejich čas procentuálně kvantifikován a finančně ohodnocen.
- Seznam aktuálních garantů programů i oborů bude zpřístupněn na internetu.

2.3. Přijímání uchazečů, zájemci o studium

2.3.1. Příjímání řízení a specifika talentových zkoušek

Umělecké školy ve srovnání s ostatními vysokými školami posuzují při přijímacích zkouškách uchazeče o studium nejen z hlediska kvantity a kvality osvojených vědomostí a získaných dovedností (testy) – pro přijetí či nepřijetí ke studiu jsou rozhodující talentové předpoklady. Vymezení uměleckého talentu není nadčasové, ale proměňuje se v průběhu celého dvacátého i jednadvacátého století v souvislosti se změnami toho, co odborníci, umělci, instituce a společnost považují za umělecká díla. Transformativní i normativní funkce uměleckého školství pro definici uměleckého talentu (a potažmo umění samotného) se nejlépe vyjeví, pokud srovnáme teoretická prohlášení i tvůrčí programy pedagogů AVU od devadesátých let 19. století do současnosti. Je zde na jednu stranu patrná snaha definovat „věčné“, klasické, akademické stránky uměleckého talentu (a tím vlastnosti umění), na straně druhé straně vidíme vůli avantgardních

umělců přinášet na půdu školy aktuální nové postupy, zpochybňovat kánon historie a s tím na půdu „akademické“ vzdělávací instituce vnášet i experimentální metody vzdělávání. Tyto dva póly se střetávají a vzájemně obohacují také v současných podobách studijních plánů ateliérů, oborů a programů.

Studium umění je pro mladé lidi atraktivním příslibem svobody, na druhou stranu je nemilosrdné v tom, že absolventům nezaručuje jistotu stabilního zaměstnání ani trvalého výdělku. Uchazeče i uchazečky o studium pedagogové posuzují z různých perspektiv, kdy talent, rukodělná dovednost a nadšení jsou pouze jedním z předpokladů bohatého tvůrčího života. Kvalitu školy tvoří především odhodlaní, zvědaví a pracovití umělci a umělkyně.

2.3.1.1. Magisterské a navazující magisterské studium

Přijímací řízení probíhá dvoukolově (v magisterském i v doktorském stupni), čímž pedagogům dává dostatek času seznámit se s širší škálou dispozic uchazečů pro uměleckou nebo výzkumnou činnost. Týdenní přijímací řízení do magisterského a navazujícího magisterského studia, jež představuje sérii specifických i otevřených zadání a rozhovory s uchazeči nad jejich pracemi, umožňuje lépe rozeznat jejich připravenost ke studiu. Některé ateliéry AVU nově zkoušejí model, kdy v konečné fázi druhého kola mohou být u přijímacího řízení přítomni stávající studenti a studentky daného ateliéru. Také jejich komentáře se promítají do závěru přijímacího řízení.

2.3.1.2. Doktorské studium

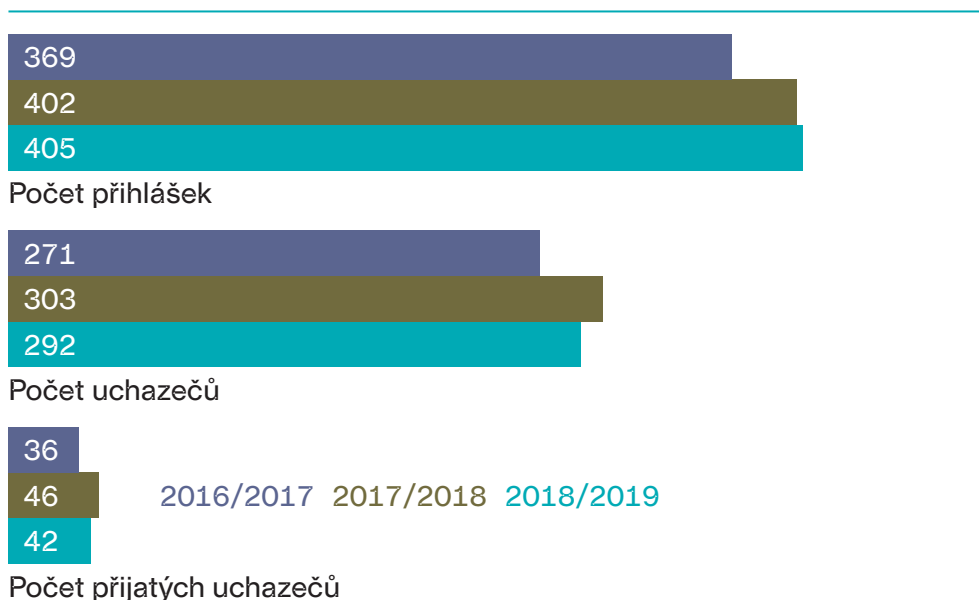
Přijímací zkoušky do doktorského studia hodnotí především kvalitu výzkumných a tvůrčích projektů kandidátů a jejich schopnost navržené projekty zdárně realizovat. Projekty musí být koncipovány v tříleté časové perspektivě. Předpokladem přihlášky je souhlas/vyjádření budoucího školitele, projekty musejí být ve shodě se zaměřením ateliéru, do něž se uchazeč hlásí, a je vyžadováno, aby v nich byla definována výzkumná otázka a metoda hledání odpovědi.

Přijímací řízení je dvoukolové, uchazeče hodnotí komise, jejíž složení je minimálně pětičlenné a zahrnuje externí odborníky. Precizní procedura přijímacího řízení, do které je zapojena akademická obec, je výrazným nástrojem pro pěstování kvalitní výuky.

2.4. Zájemci o studium

Jedním z indikátorů kvality vzdělávání je zájem uchazečů o studium. AVU se posledních pět let daří díky aktivnímu přístupu zvyšovat zájem o studium, a to bez ohledu na mírné kolísání demografické křivky uchazečů. Potvrzuje tak svoji pověst první umělecké školy v zemi, jež nejen těží ze společenské známosti díky dvoustleté historické tradici, ale zviditelňuje se především úspěšností absolventů, prostřednictvím atraktivních školních aktivit pro veřejnost (kurzy, přednášky, výstavy, publikace) a skrze renomé umělců-pedagogů, kteří zde působí. Od roku 2018 AVU zavedla Den otevřených dveří, během něhož jsou zájemci o studium přivítáni rektorem, prorektory a vedoucí studijního oddělení, kteří je provedou podmínkami pro přijetí (talentové zkoušky) a seznámí je s metodami výuky i personálním a technickým vybavením v jednotlivých ateliérech školy. Vedoucí ateliérů poskytují během Dne otevřených dveří i po něm bezplatné konzultace pro zájemce o studium.

V akademickém roce 2016/2017 studijní oddělení AVU v přijímacím řízení do magisterského programu registrovalo 431 přihlášek ke studiu (62 do tříletého navazujícího a 369 do šestiletého magisterského studia). Jednalo se o 320 uchazečů (49 do tříletého navazujícího a 271 do šestiletého magisterského studia). Ke studiu v magisterských programech bylo do akademického roku 2017/2018 přijato 50 uchazečů/uchazeček (14 do tříletého a 36 do šestiletého magisterského programu). V přijímacím řízení

Graf 1 Šestiletý magisterský program

Počet přihlášek

Počet uchazečů

Počet přijatých uchazečů

Graf 2 Tříletý navazující magisterský program

Počet uchazečů

Počet přijatých uchazečů

Graf 3 Doktorský program

do doktorského studijního programu AVU bylo registrováno 14 přihlášek ke studiu (10 na obor Volné umění a 4 na obor Teorie a dějiny současného umění). Přijato ke studiu v doktorském programu do akademického roku 2017/2018 bylo 6 uchazečů/uchazeček (3 na obor Volné umění a 3 na obor Teorie a dějiny současného umění).

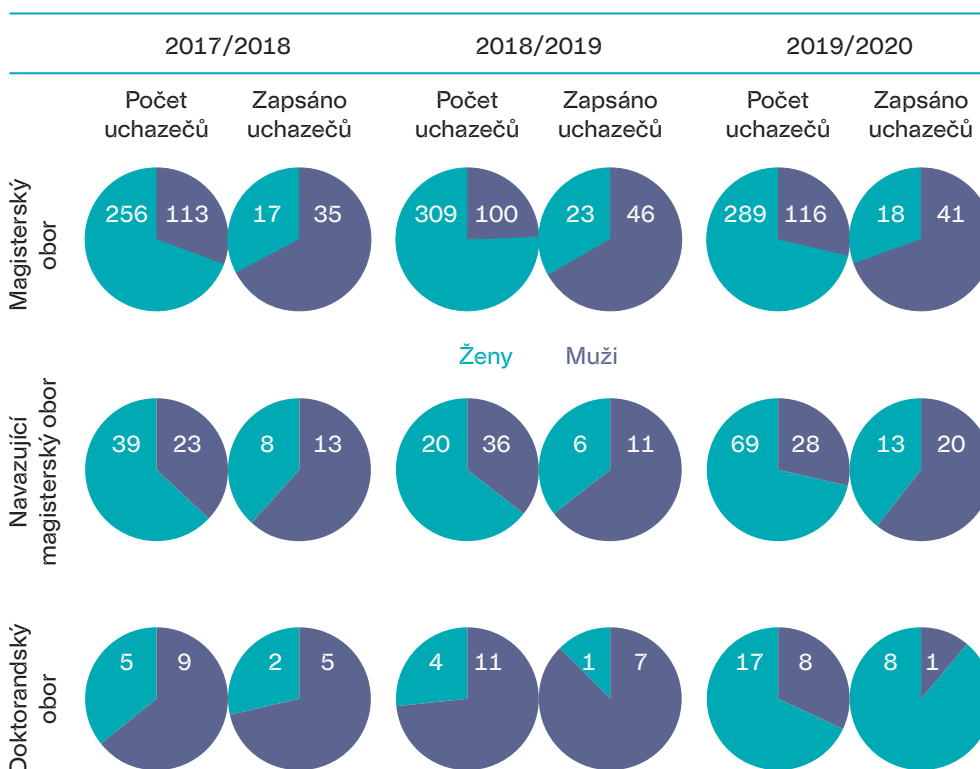
V akademickém roce 2017/2018 AVU v přijímacím řízení do magisterského programu registrovala 464 přihlášek ke studiu (62 do tříletého navazujícího a 402 do šestiletého magisterského studia). Jednalo se o 357 uchazečů/uchazeček (54 do tříletého navazujícího a 303 do šestiletého magisterského studia). Přijato ke studiu v magisterských programech do akademického roku 2018/2019 bylo 58 uchazečů/uchazeček (12 do tříletého a 46 do šestiletého magisterského programu).

V přijímacím řízení do doktorského studijního programu jsme registrovali 15 přihlášek ke studiu (13 na obor Volné umění a 2 na obor Teorie a dějiny současného umění). Přijato ke studiu v doktorském programu do akademického roku 2018/2019 bylo 7 uchazečů/uchazeček (6 na obor Volné umění a 1 na obor Teorie a dějiny současného umění).

V akademickém roce 2018/2019 AVU v přijímacím řízení do magisterského programu registrovala 502 přihlášek ke studiu (97 do tříletého navazujícího a 405 do šestiletého magisterského studia). Jednalo se o 362 uchazečů/uchazeček (70 do tříletého navazujícího a 292 do šestiletého magisterského studia). Přijato ke studiu v magisterských programech do akademického roku 2019/2020 bylo 62 uchazečů/uchazeček (20 do tříletého a 42 do šestiletého magisterského programu).

V přijímacím řízení do doktorského studijního programu jsme registrovali 25 přihlášek ke studiu (1 na obor Architektonická tvorba, 2 na obor Restaurování výtvarných děl, 16 na obor Volné umění a 6 na obor Teorie a dějiny současného umění). Přijato ke studiu v doktorském programu do akademického roku 2019/2020 bylo 9 uchazečů/uchazeček (1 na obor Architektonická tvorba, 2 na obor Restaurování výtvarných děl, 4 na obor Volné umění a 2 na obor Teorie a dějiny současného umění).

Mírně stoupající počet uchazečů ve sledovaném období (2017–2019) dokládá úspěch modernizace školy, k němuž dochází od nástupu nového

Graf 4 Uchazeči o studium a zapsaní studenti podle kritéria ženy / muži

rektora a vedení v roce 2014 v souběhu s jasnou finanční politikou podpory ze strany MŠMT při zlepšování rozpočtové situace školy. Rostoucí křivka porodnosti v letech 2000–2010 s vysokou pravděpodobností přinese nárůst zájemců o studium v následujícím desetiletí i nad rámec cíleného náboru uchazečů. Pokračující nárůst zájmu o studium je omezen pevně stanoveným počtem studijních míst, který vychází z dohody s MŠMT o tzv. kontaktním financování čtyř kamenných uměleckých vysokých škol i dalších finančních a prostorových limitů AVU.

Opatření

I když AVU doposud nemá dokončenou reálnou statistiku (vzniká v současné době v rámci umělecko-výzkumného projektu), z empirických pozorování se zdá, že studium přitahuje zájemce pocházející převážně ze skupin s průměrným a spíše nadprůměrným sociálním a vzdělanostním kapitálem. V tom kopíruje negativní republikový trend, kterého si všímají i hodnotící zprávy OECD (PISA) a další studie, jež ČR řadí mezi země s nízkou vzdělanostní a sociální mobilitou. Do budoucna vidí současné vedení AVU jako výzvu narušení tohoto trendu, aniž by se snižovaly vysoké nároky na talentové předpoklady uchazečů. Cílem tedy je otevřít možnosti studia pro uchazeče pocházející z kulturně neprivilegovaných oblastí, sociálních, etnických a dalších skupin.

2.5. Průběh výuky

Výuka v ateliérech probíhá podle oborových specializací, jejich dlouhodobých studijních plánů a aktuálních uměleckých potřeb. Všechny předměty v rámci studia jsou rozděleny na povinné, povinně volitelné a volitelné. Je specifikována jazyková příprava a podmínky jejího absolvování. Studenti mají k dispozici jednoduchá pravidla stanovující, kolik předmětů je povinné v konkrétním roce absolvovat. Studenti magisterských programů mají možnost si každý rok převést tři neabsolvované předměty do vyššího ročníku. Mají také možnost vybírat si povinně volitelné a volitelné předměty podle svých preferencí a potřeb.

Vedoucí ateliérů s asistenty, v některých případech i se studenty, sestavují jednosemestrální studijní program, který obsahuje společné ateliérové téma či témata, jimž se pedagogové a přizvaní hosté v průběhu semestru se studenty věnují. Společné semestrální téma je jen jednou z možností, jak výuku realizovat; někteří pedagogové volí netematické postupy, individuální zadání a další. Kromě společných zadání ateliérový plán zpravidla obsahuje individuální studijní plán každého studenta. Studijní plány kontroluje

a připomínkuje prorektor pro studijní záležitosti, celkově je také nahlíží a komentuje rektor školy.

Při práci v ateliérech, dílnách a na přednáškách jsou studenti a pedagogové ve velmi blízkém profesním a lidském kontaktu. Díky velikosti školy, kdy je počet studentů a počet pedagogů v poměru cca 5 studentů na jednoho akademického pracovníka (viz graf č. 5) se prakticky všichni navzájem znají a každý týden potkávají. Škola vytváří adekvátní prostor, aby se studentské vize, profesní problémy a otázky diskutovaly okamžitě. Tento blízký a nehierarchický vztah mezi studenty a pedagogy zásadně ovlivňuje podobu výuky. Tvoří DNA pěstování umění na Akademii výtvarných umění v Praze minimálně od 90. let dvacátého století. Spokojenost studentů a studentek s nehierarchickým typem výuky ukazují výsledky studentských anket (viz níže) i anket mezi stážisty programu Erasmus +, kde je opakovaně vysoce hodnocena dostupnost individuálních konzultací s vedoucími ateliérů.

Opatření

S ohledem na kontinuální systémové vylepšování studijních plánů ateliérů považují autoři zprávy za přínosné, aby byly plány hodnoceny dvoustupňově a procházely nejprve hodnotící debatou na úrovni garantů oborů a až poté byly schvalovány prorektorem pro studijní záležitosti. Připomínky budou sloužit jako podklady pro zlepšení, dopracování, ale také přispějí ke zvýšení všeobecné informovanosti napříč pedagogickým kolektivem. Předcházely by tak v současnosti jednostupňovému hodnocení, jež provádí prorektor pro studijní záležitosti.

2.6. Ověřování znalostí, hodnocení tvůrčí činnosti

Oproti univerzitám technického nebo humanitního zaměření se hodnocení na UVŠ neomezuje pouze na zkouškové období. Pedagogové hodnotí kontinuálně a poskytují studentům zpětnou vazbu k jejich tvůrčí činnosti také na pravidelných každotýdenních ateliérových schůzkách (dle metody individuálně nebo kolektivně). Na závěr každého semestru je tvůrčí činnost v ateliérech mapována klauzurním hodnocením, známkováním a kritickými diskusemi, jichž se účastní celý pedagogický sbor (vedoucí ateliérů, asistenti, cca 40 pracovníků). Hodnocení v ateliéru moderuje vedoucí ateliéru, který nejprve pohovoří o semestrálním zadání, dále zpravidla pokračují vybrané prezentace prací studentů. Na konci zimního semestru a konci akademického roku formuluje vedoucí ateliéru písemně

hodnocení každého studenta. Členové komise před konkrétními pracemi srozumitelně reflektují posudky, obhajoby i jednotlivá díla. Vedoucí ateliéru navrhuje známku. Známkuje se na škále od 1 do 5. Nejlepší známkou je 1 – výborně. Zámku doprovází písemné hodnocení, které pro každého studenta vypracují vedoucí pedagogové a asistenti ve stanoveném termínu. V případě známky nedostatečná – 5 je studium ukončeno. Tyto případy jsou naprosto výjimečné a týkají se většinou neohlášeného ukončení studia. Prolínající se členství v hodnoticích komisích pomáhá vyladit úroveň známkování napříč ateliéry. Pedagogové mají přehled o úrovni v sousedních ateliérech a berou ohled na školu jako celek.

Jednání klauzurní komise není pouze jednosměrné, komise také získává zpětnou vazbu od studentek a studentů, kteří zde prezentují, v čem vidí slabiny a pozitiva vedení ateliérů či hodnoticích komisí. Tyto připomínky slouží jako podklad pro úpravy a zlepšení a jsou projednávány na pravidelných plénech pedagogů a poradách vedení školy.

Kvalita práce jednotlivých komisí je hodnocena na pedagogických plénech, kde dochází k průběžné úpravě modelů hodnocení podle podnětů od pedagogů a studentů AVU. Zpětnou vazbu dále přinášejí studentské ankety AVU.

Státní závěrečná zkouška se skládá z obhajoby magisterské diplomové práce, jež se koná na závěr šestého ročníku studia. Má protokolárně stanovený postup, se kterým předseda komise seznámí zúčastněné před započítáním jednání. Komisi tvoří interní i externí spolupracovníci a spolupracovnice a nezávislé osobnosti, které můžou navrhnout pedagogové i studenti. Složení komisí, jež navrhuje prorektor pro studijní záležitosti, zaručuje odborné a objektivní posouzení absolventského uměleckého/tvůrčího výkonu odpovídajícího danému oboru.

Ve studijním a zkušebním řádu školy jsou podrobně popsány možnosti opravných zkoušek, obhajob a v případě adekvátních důvodů i mimořádná možnost přerušení studia.

Jako pedagogicky limitující je dlouhodobě hodnocen fakt, že uměleckou část státní závěrečné zkoušky lze opakovat v jediném opravném termínu. Ten určí rektor, a to ve lhůtě do jednoho roku od data neúspěšné obhajoby. V případě, že ani v opravném termínu státní závěrečnou zkoušku student nevykoná, je mu ukončeno studium podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona. Na rozhodování o ukončení studia se vztahuje § 68 zákona.

Opatření

- Pedagogové upozorňují na to, že studenti mají rezervy v prezentaci vlastních prací a doporučují zlepšit přípravu na písemnou a verbální prezentaci a obhajobu uměleckých záměrů (ve spolupráci KTDU).
- Zlepšit činnost externích expertů v komisích diplomových pracích tím, že jim škola poskytne přesnější kritéria a vodítka toho, jaký typ

- oponentury od nich očekává.
- Zápisy z jednání komisí publikovat na sdíleném úložišti.

2.7. Katedra teorie a dějin umění (KTDU)

2.7.1. Magisterský a navazující magisterský program

2.7.1.1. Náplň výuky

KTDU nerealizuje samostatný studijní program, ale zajišťuje předměty z historie a teorie umění, jež jsou součástí všech stávajících studijních programů školy. Zajišťuje také předměty pro zahraniční studenty vyučované v angličtině. Program přednášek sestavuje vedoucí KTDU ve spolupráci s prorektorem pro studijní záležitosti, pedagogy KTDU a vedoucími jednotlivých ateliérů. Z iniciativy vedoucích ateliérů – v případě specializovaných oborů jako restaurování nebo figurálního sochařství – jsou po vzájemné dohodě najímáni externí pedagogové.

V posledních několika letech KTDU vyučuje či garantuje cca 30 předmětů za akademický rok. Základ výuky tvoří pro celou školu povinné předměty Dějiny umění I.–V., které chronologicky přibližují dějiny výtvarného umění od pravěku až po současnost. Na ně navazují semináře Dějiny a teorie umění I.–V., předměty z oblasti estetiky, teorie médií, historie a současnosti architektury, z oblasti restaurování uměleckých děl. Povinné, povinně volitelné a nepovinné předměty jsou určovány garanty jednotlivých studijních programů.

Poměr teoretické a seminární výuky je u KTDU 60 % přednášek: z přibližně 30 předmětů za akademický rok je cca 18 přednášek, 11 seminářů, 2 kurzy s charakterem exkurze. KTDU aktuálně zaměstnává 9 pedagogických pracovníků s pracovním úvazkem, z nichž pouze 2 pracují na plný úvazek, zbytek má úvazek poloviční nebo jiný, přepočtený počet pracovníků činí 5,4. Požadavkem minimálního polovičního úvazku je odučit dva dvousemestrální kurzy (nebo ekvivalent jiné pedagogické či nepedagogické činnosti ve prospěch školy).

2.7.1.2. Personální obsazení

Relativní procento akademických pracovníků dle stupně kvalifikace:

- PhD. 78 %
- docent 22 %
- profesor 0 %

2.7.1.3. Ověřování znalostí

Závěrečné písemné práce na AVU nejsou zavedeny a proti jejich zavedení na škole panuje jistá vnitřní rezistence. Součástí diplomové práce je písemná obhajoba diplomového díla, jež je konzultována s pedagogem KTDU. Jejím obsahem je charakteristika vlastní umělecké práce, formulace jejích východisek, obhajoba zvoleného pracovního postupu a doložení schopnosti konceptualizovat svůj tvůrčí projekt do soudobého a historického kontextu dějin umění. Má také zahrnovat reflexi kritické reakce oponentních posudků.

Státní zkoušku z dějin umění a architektury absolvují povinně všichni studenti a její průběh se řídí metodickým pokynem. Sestává z ústní zkoušky, v jejímž rámci si student vylosuje jednu otázku z chronologického přehledu dějin umění a druhou tematickou. Hodnotí nejméně trojčlenná komise, v níž je přítomen i jeden externí člen.

2.7.2. Doktorský program

2.7.2.1. Náplň programu

KTDU realizuje nedávno akreditovaný doktorský program Teorie a dějiny současného umění (akreditován v roce 2016, poprvé otevřen pro akademický rok 2017/2018). Doktorský obor má samostatného garanta, který po konzultaci s Oborovou radou a vyučujícími pedagogy sestavuje obsah programu. Současně je řízen společnou Oborovou radou pro doktorské studium na AVU, která se schází cca 4× ročně a zabývá se všemi aspekty doktorského studia na škole.

Doktorský program obsahuje 14 povinných, dva povinně volitelné a jeden volitelný předmět, z toho šest teoretických kurzů, devět seminárních kurzů a dva jiné kurzy.

2.7.2.2. Personální obsazení

Počet vyučujících pedagogů se mění v závislosti na akademickém roce. Většinou se jedná o čtyři pedagogy, další se zúčastňují v roli školitelů nebo konzultantů seminářů. Relativní procento akademických pracovníků dle stupně kvalifikace:

- PhD. 80 %
- docent 20 %
- profesor 0 %

S ohledem na skutečnost, že KTDU zajišťuje výuku pro magisterské studijní programy se značně rozdílnými specializacemi, na jednotlivé pedagogy připadá nízký počet odučených hodin. Podstatná část pedagogů

na AVU pracuje pouze na částečný úvazek nebo se školou spolupracují pouze externě. Na AVU dále není možné v oblasti dějin umění získat docenturu nebo profesuru. To, spolu s nízkým ohodnocením pedagogické práce, zabraňuje vytvořit kompaktnější, vzájemně spolupracující kolektiv.

2.7.2.3. Ověřování znalostí

Minimální rozsah písemné disertační práce je 120 normostran, posudek na ni píše dva oponenti, z nichž minimálně jeden musí být externista a minimálně jeden docent nebo profesor. Obhajoba práce probíhá formou komisionální rozpravy na základě posudků.

Státní doktorská zkouška sestává z prezentace výzkumného projektu a kritické rozpravy o jeho tématu a z ústní zkoušky, která má prokázat vědomosti z teorie a dějin umění ve vztahu k oblasti, k níž je řešený projekt zaměřen.

Opatření

Pro magisterský stupeň:

- Aktualizovat výuku dějin umění zrušením chronologického modelu „od pravěku po současnost“ a soustředit se na současné umění.
- V dlouhodobé perspektivě vytvořit podmínky pro akreditaci habilitačního a profesorského řízení v oblasti dějin umění. V krátkodobé perspektivě vytvořit pedagogům KTDU vstřícné podmínky pro přípravu na habilitační a profesorské řízení v oblasti dějin umění a teorie na univerzitách s akreditací.
- Využívat důsledněji možnosti personální spolupráce mezi KTDU a VVP.

Pro doktorský stupeň:

- Vyřešit odpovídajícím způsobem nárůst platů pracovníků KTDU v souvislosti s nárůstem časové náročnosti povinných, povinně volitelných předmětů, konzultací ad., jež jsou součástí výuky doktorského programu.

2.8. Zabezpečení výuky studijními zdroji a oporami

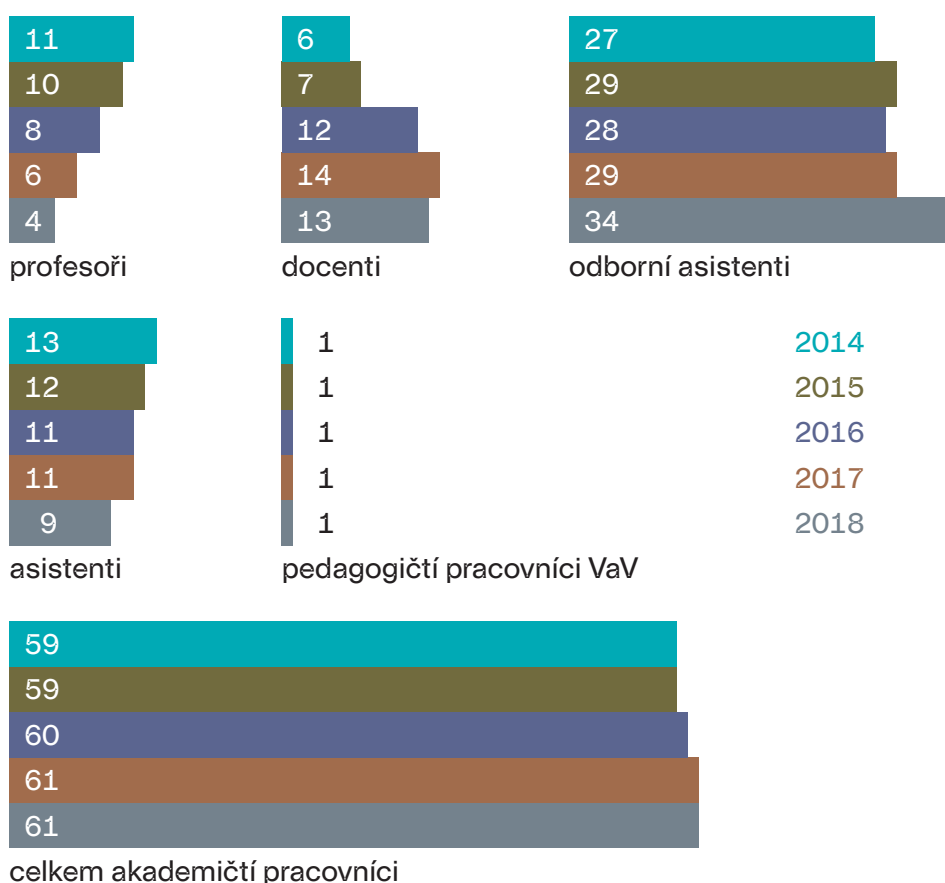
Pro samostudium historických a teoretických předmětů mají studenti k dispozici knihovnu, která je otevřena průměrně 36 hodin týdně. Studovna má 22 studijních míst a je pokrytá Wi-Fi signálem, dále jsou zde k dispozici čtyři počítače připojené k internetu. Pouze o letních a vánočních prázdninách je provoz omezen.

Z celkem cirká 120 titulů doporučené literatury jich knihovna poskytuje téměř 100. Zbýlé flexibilně doplňuje: přednášející se často mění a s tím

i povinné/doporučené tituly. Jen výjimečně, u raritní literatury, je titul zastoupen méně než třemi výtisky, průměrně jde o pět exemplářů.

2.9. Zabezpečení výuky akademickými pracovníky

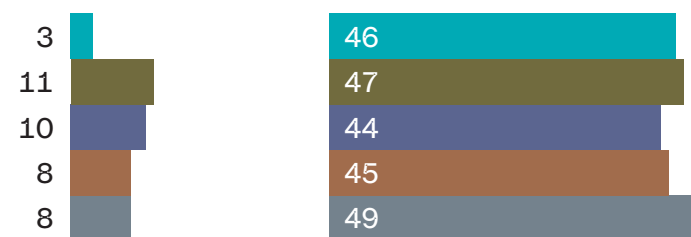
Výuka ve všech programech na AVU je zajišťována pedagogickými pracovníky s příslušnou kvalifikací. Všechna místa pedagogických pracovníků jsou obsazována prostřednictvím veřejného výběrového řízení, jež stanovuje kvalifikační předpoklady a je plně v souladu s platným Řádem výběrového řízení pro obsazování míst akademických pracovníků AVU. Kandidáty posuzuje výběrová komise za účasti externistů. Komisi jako poradní orgán navrhuje rektor, v jehož kompetenci je konečný výběr kandidáta. Zvýšením kvality výběrové komise bylo zavedení předem formulovaných hodnotících výběrových kritérií (2019).

Graf 5 Akademičtí pracovníci

celkem akademičtí pracovníci

vedečtí pracovníci

další pracovníci (THP)

celkem pracovníci

Graf 6 Akademičtí a další pracovníci

První tabulka ilustruje složení akademického sboru zajišťujícího výuku podle umělecko-pedagogických a vědecko-pedagogických hodností v časovém vývoji v letech 2014–2018, tabulka následující dokumentuje početní srovnání všech pracovníků ve stejném období. V předcházející dekádě zůstala dlouhodobě neřešena generační výměna akademických pracovníků, což mělo ve sledovaném období s postupným odchodem zasloužilých pedagogů do důchodu za následek pokles počtu profesorů. Ten naopak provázel nárůst úspěšných habilitačních řízení, což spolu s nárůstem počtu odborných asistentů vytváří předpoklad pro optimální vyvážení pedagogického sboru z hlediska kvalifikace, věku i zkušeností. Finanční podhodnocení akademických pracovníků se projevuje také nezájmem o zvyšování akademické kvalifikace, pracovníci jsou pro přežití nuceni hledat si pedagogické úvazky na jiných školách nebo jiné placené práce namísto práci na zvyšování akademické kvalifikace. Další informace v tomto směru poskytne Anketa akademických pracovníků v roce 2020.

Dlouhodobě kriticky hodnocená je genderová nevyváženost na pozici vedoucích ateliérů (16 ateliérů vedou muži, tři vedou (a spoluvedou) ženy).

Opatření

Vedení školy bude nadále vytvářet vhodné a rovné podmínky pro vstup pedagožek do pracovního a výukového procesu na AVU mj. zavedením bodově hodnoceného kritéria při jednání komise výběrového řízení pro obsazování míst akademických pracovníků AVU.

2.10. Hodnocení vzdělávání a dalších činností školy studenty

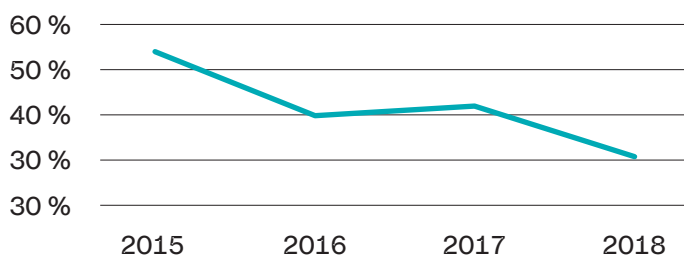
2.10.1. Ankety AVU

Tato část zprávy se týká studentských hodnocení uskutečněných na půdě AVU prostřednictvím Anket AVU, které probíhají každoročně od roku 2015 (první anketa byla organizována v roce 2009, ale neměla návaznost). V roce 2019 byla uskutečněna první anketa pro studenty doktorského studia; její výstupy nejsou předmětem této zprávy. Výstupy z anket jsou každoročně v zimním semestru projednávány v rámci vedení AVU a na základě těchto jednání jsou vedením AVU některé připomínky implementovány do Plánu realizace DZ, popřípadě nadřazených záměrů a strategických plánů, jež podléhají celoškolním schvalovacím procedurám. Ankety se mohou účastnit všichni studenti a její podoba i každoroční *Zpráva o výsledcích* jsou koncipovány odbornými pracovníky Sociologického ústavu AVČR. Otázky se v průběhu let mírně měnily, týkají se všech hlavních činností – oblasti činnosti vzdělávací, činností tvůrčích a činností souvisejících.

2.10.2. Shrnutí Zpráv o výsledcích Anket AVU 2015–2018

Ankety probíhají prostřednictvím on-line dotazníku, který je k dispozici k vyplnění po dobu cca jednoho měsíce vždy na konci letního semestru. Procento účasti respondentů ukazuje následující graf.

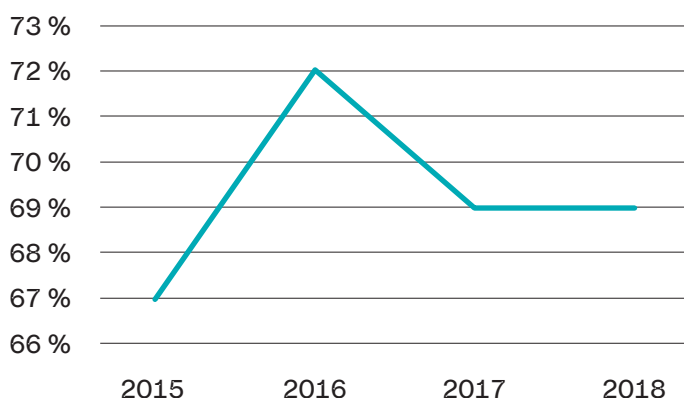
Klesající účast respondentů, respektive vysoká účast v první anketě v roce 2015 byla odbornými vyhodnocovateli ankety i vedením školy vysvětlena jako reakce na probíhající změny v souvislosti s volbou a jmenováním nového rektora (doc. MgA. Tomáš Vaněk od r. 2014). Tomu odpovídala vysoká angažovanost respondentů. Se stabilizací vedení školy došlo k oslabení zájmu respondentů, jejichž účast je sociology hodnocena tak, že „není zanedbatelná“. Pro budoucnost se zdá být optimální účast kolem 35 procent s tím, že neúčast v anketě hodnotitelé ankety i vedení vnímají jako spokojenost se stávajícím stavem.

Graf 7 Účast respondentů v anketě AVU

Vzdělávací činnost je v dotaznících zkoumána otázkami ohledně náročnosti studia, spokojenosti s jednotlivými bloky předmětů a pedagogickými pracovníky a celkové spokojenosti s prostředím a vybavením školy pro studium. Z odpovědí vyplývá, že podmínky studia na AVU většinou studentek a studentů vyhovují (viz graf č. 7), spokojenost se studiem je ale diferencovaná podle tradičně přetrvávající specifičnosti jednotlivých ateliérů v rámci AVU.

Více jak dvě třetiny dlouhodobě souhlasí s tím, že prostředí a vybavení školy vytváří dostatečné materiální a technické podmínky pro jejich studium. Prostředí a vybavení nejlépe hodnotí studenti architektonické tvorby, restaurování, grafiky a kresby; kritičtější jsou studenti sochařských ateliérů, intermedií a nových médií. Z dlouhodobého hlediska musíme konstatovat, že pokud studenti vyjadřují opakované stížnosti, pak je to v ateliérech, které mají srovnatelně horší prostorové podmínky, než specifická média pro tvorbu vyžadují. V tomto ohledu vedení AVU plánuje získat objektivní data pasportizací stávajících prostor, jež je plánována na rok 2020. Některé ateliéry (sochařství) musí z prostorových důvodů

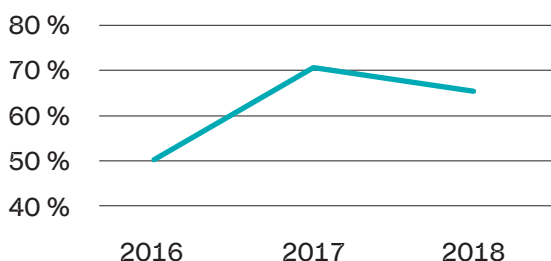
Graf 8 graf č.7. Prostředí a vybavení školy vytváří dostatečné materiální a technické podmínky pro studium (odpověď ANO)

odmítat žádosti zahraničních studentů o stáže. Dále se opakují kritické komentáře na stav technického vybavení dílen (které se postupně i díky institucionální podpoře zlepšuje) a technické vybavení jednotlivých ateliérů. Určitým evergreenem je požadavek na prodloužení otevírací doby ateliérů. Prodloužení otevírací doby především před klauzurami a koncem akademického roku se vedení snaží vycházet vstříc s ohledem na bezpečnostní i ekonomické faktory, které přístupnost školy podmiňují.

Jako dlouhodobě pozitivní se jeví odpověď na obecněji zaměřené hodnocení, zda by se studenti znovu rozhodli pro studium na AVU. AVU by si ke studiu znovu zvolila většina současných studentů (81 % v roce 2018, 88 % v roce 2017, 86 % v roce 2016). Více než 75 % studentů v dlouhodobé perspektivě hodnotí vedení ateliérů veskrze pozitivně – považují kritéria hodnocení své ateliérové práce za jasná, stejný podíl také souhlasí s tím, že vedení ateliéru jim poskytuje dostatečnou kritiku a zpětnou vazbu jejich práce. Více než 80 % studentů (údaj z ankety roku 2016) pak má pocit, že vedoucí pedagog i asistent ateliéru s nimi jedná s respektem a stejný podíl studentů také souhlasí s tím, že má dostatek příležitostí pro individuální konzultace.

K informovanosti o právech a povinnostech studentů se v roce 2018 vyjádřila přibližně čtvrtina studentů (24 %; podobně jako v loňském roce) tak, že nemají dostatek informací o svých právech a povinnostech. Podobně jako v minulém roce jako informační kanál ke zjištění informací o studiu a případných změnách používají studenti nejčastěji e-mail (83 %, loni 72 % a v roce 2016 pouze 52 %), dalším významným zdrojem informací jsou spolužáci (77 %, loni 70 % a v roce 2016 rovněž 77 %) a web akademie (57 %, loni 50 % a v roce 2016 44 %). Významnými zdroji informací jsou také pedagogičtí pracovníci (36 %). Trend poklesu sledovanosti nástěnky během předchozích dvou let pokračuje i nadále (25 %, loni 30 %, v roce 2016 37 %). Informace na Facebooku jako v loňském roce sleduje přibližně pětina studentů.

Dalším z témat, které anketa sledovala, je míra sledování činnosti AS a význam jeho činnosti z perspektivy jednotlivých respondentů.

Graf 9 Sledujete a považujete za významnou činnost AS AVU?

Opatření

- Na základě opatření *Zprávy* bude od roku 2020 Anketu AVU rozšířena o dotazník pro akademické a dále také pro neakademické pracovníky (2020–2021).
- Pracovní skupina (Rada pro kvalitu) na základě písemného vyhodnocení každoroční ankety sestaví seznam bodů, který s vedením projedná a vybrané doporučí vedení k řešení.
- V rámci jednání UR bude vytvořen předem určený časový segment pro projednání písemných závěrů pracovní skupiny pro kvalitu.

2.11. Péče o studenty včetně péče o studenty se specifickými potřebami

Stipendijní řád specifikuje devět typů stipendií včetně transparentních kritérií (obsahujících veřejnou výzvu a komisionální vyhodnocení), podle nichž jsou studentům udělována. Jedná se o stipendium za vynikající studijní výsledky (§ 91 odst. 2 písm. a) zákona), za vynikající výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí výsledky přispívající k prohloubení znalostí (§ 91 odst. 2 písm. b) zákona), za výzkumnou, vývojovou a inovační činnost podle zvláštního právního předpisu (§ 91 odst. 2 písm. c) zákona), v případě tíživé sociální situace studenta [§ 91 odst. 2 písm. d) a odst. 3 zákona, (dále jen „sociální stipendium“)], v případech zvláštního zřetele hodných (§ 91 odst. 2 písm. e) zákona), na podporu studia v zahraničí (§ 91 odst. 4 písm. a) zákona), na podporu studia v České republice (§ 91 odst. 4 písm. b) zákona), studentům doktorských studijních programů [§ 91 odst. 4 písm. c) zákona, (dále jen „doktorské stipendium“)] a ubytovací stipendium jako zvláštní formu stipendia v případech zvláštního zřetele hodných (§ 91 odst. 2 písm. e) zákona).

AVU nemá studentské koleje, v případě požadavku studentů operativně využívá dlouhodobě funkční spolupráci využitím ubytovacích kapacit koleje UMPRUM. Příspěvek na stravování pro studenty je zajištěn formou přímého doplatku (zvýhodněná jídla cena pro studenty) v Klubu AVU, který se nachází přímo v budově školy a je provozován jejím absolventem.

S ohledem na velikost školy je AVU připravena zajistit a zajišťuje specifické potřeby studentů na individuální bázi. Škola není plně bezbariérová. Škola pravidelně informuje akademickou obec o kulturním dění formou newsletteru. Nabídka sportovních aktivit je zajišťována prostřednictvím meziuniverzitní výměny.

Kromě standardní péče si je vedení AVU vědomo specifických potřeb studentů vycházejících z tvůrčí povahy studia. Díky „komorní“ velikosti školy, horizontálnímu uspořádáním AVU (které počítá se vzájemnými

výměnami postřehů a názorů vedoucích ateliérů se studenty a v ateliérech), tradičně aktivní studentské komoře AS AVU je pro studenty snadné vznášet připomínky a požadavky na zlepšení péče. Na základě studentských podnětů byla v roce 2019 zahájena činnost školní psycholožky, jež je v současnosti pracovníčně plně vytížena. AVU iniciovala na popud studentů vznik dětského klubu, jež pomáhá realizovat studium studentkám a studentům – rodičům. Služby některých podpůrných pracovišť využívají také pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci (dětský klub).

Účel stipendia	Počty studentů	Průměrná výše stipendia
za vynikající studijní výsledky dle § 91 odst. 2 písm. a)	22	3045
za vynikající vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké nebo další tvůrčí výsledky dle § 91 odst. 2 písm. b)	46	8200
na výzkumnou, vývojovou a inovační činnost podle zvláštního právního předpisu, § 91 odst.2 písm. c)	72	21503
v případě tíživé sociální situace studenta dle § 91 odst. 2 písm. d)	0	0
v případě tíživé sociální situace studenta dle § 91 odst. 3	3	18000
v případech zvláštního zřetele hodných dle § 91 odst. 2 písm. e)	173	4386
na podporu studia v zahraničí dle § 91 odst. 4 písm. a)	36	32645
na podporu studia v ČR dle § 91 odst. 4 písm. b)	5	38881
studentům doktorských studijních programů dle § 91 odst. 4 písm. c)	23	66789
jiná stipendia	0	0
CELKEM	380	19345

Tab. 1 Stipendia studentům podle účelu za rok 2016.

Podíl celkové sumy vyplacené na daný typ stipendia za rok a celkového počtu fyzických osob, kterým bylo dané stipendium za rok alespoň jednou vyplaceno. Pokud bylo stipendium jedné osobě vyplaceno vícekrát, je osoba započtena pouze jednou, ale do výpočtu vstoupí součet částek této osobě vyplacených.

Zvláštní oblastí, kam směřuje péče o studenty, jež zasahuje i do péče o akademické a další pracovníky, je nastolení generové rovnosti ve všech činnostech, pracovních a pedagogických vztazích. V roce 2019 proběhl na AVU genderový audit, jehož podněty byly diskutovány jak ve vedení školy, tak v akademickém senátu. Z diskuse vzešly některé podněty, které budou v následujících letech implementovány vedením školy. K posílení generové rovnosti by mělo konkrétně přispět: genderově vyvážené vypisování konkurzů na akademická i administrativní místa, transparentní nastavení odměňování a zavedení nového etického kodexu. Vážná pozornost je věnována problematice sexuálního obtěžování a dalším formám diskriminace, ať už rasové, náboženské, nebo jiné.

2.12. Bezpečnost a ochrana zdraví pro studenty a pedagogy

Péče o studenty v oblasti BOZP je zajišťována v průběhu celého studia, její pravidla upravuje Výnos rektora 1/2019 – Organizační uspořádání a systém řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na pracovištích AVU, Informace k BOZP a PO pro studenty 1. ročníku, Provozní řády dílenských provozů a dokument o zapracování studenta, Metodika ke školení studentů pro práci s motorovou pilou, Provozní bezpečnostní předpis pro práce s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky, Směrnice pro poskytování OOPP, Traumatologický plán, Požární řád skladu hořlavých kapalin a chemických látek, Směrnice k nakládání s chemickými látkami a směsmi na pracovištích AVU (v revizi).

- V 1. ročníku absolvují studenti odborné školení pod vedením lektora specialisty v oblasti BOZP, se kterým škola spolupracuje dlouhodobě. Při školení jsou studenti seznámeni s možnými riziky při činnostech, zejména při praktické výuce, odbornými požadavky pro obsluhu strojů a zařízení, studenti k tomuto školení obdrží písemnou informaci;
- pro dílenské provozy jsou zpracovány provozní řády zahrnující oblast BOZP
- AVU umožňuje studentům účast na specializovaných kurzech, které je nutné z hlediska BOZP absolvovat k obsluze zařízení, kde to vyžaduje legislativa, konkrétně se jedná o svářečské kurzy;
- zvláštní pozornost je zaměřena na práce studentů s nebezpečnými chemickými látkami, studenti pracují v laboratoři, atelierech i dílnách pouze pod vedením odborných pracovníků, jsou vybaveni příslušnými ochrannými prostředky a kromě manipulace jsou informováni i o odborné likvidaci nebezpečných chemických látek; praktická pracoviště jsou vybavena lékárníčkami pro poskytnutí první pomoci.

Pravidla péče v oblasti BOZP pro pedagogy rovněž upravuje výše uvedený Výnos rektora 1/2019 – Organizační uspořádání a systém řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na pracovištích AVU. Péče o pedagogy AVU plně respektuje obecně platnou legislativu. Všichni pedagogové absolvují vstupní lékařskou prohlídku, následně jsou ve stanovených termínech vysíláni na preventivní zdravotní prohlídky. Pedagogové mohou využívat služeb lékaře, se kterým má AVU uzavřenou smlouvu o poskytování pracovně lékařských služeb. Kromě pravidelných školení pro oblast BOZP, které pro pedagogy zajišťuje smluvní odborný lektor, je pro pracoviště s rizikem úrazu nebo poškození zdraví zajišťováno odborné školení o poskytování první pomoci. Pedagogové mají prostřednictvím technického oddělení možnost konzultace k BOZP s osobou odborně způsobilou v prevenci rizik. To je využíváno zejména při mimořádných činnostech v rámci výuky, kdy musí pedagog nastavit pravidla k BOZP, např. pro práce ve výškách. Zaměstnanci AVU mají rovněž možnost v případě potřeby využít služeb školního psychologa.

2.13. Uskutečňování činnosti týkající se kvality pracovníků

Hodnocení akademických pracovníků jsou prováděna pravidelně nadřízenými i vedoucími pracovišť a pomocí kvalitativních ukazatelů (RUV, RIV). Kariérní plán na pracovištích vzniká z iniciativy vedoucích pracovišť, prorektorů, jeho schválení je v kompetenci rektora.

Spolu s ostatními UVŠ konstatuje AVU dlouhodobé podfinancování platů akademických pracovníků. Jde o dlouhodobý a strukturální problém, který má dopady na kvalitu i intenzitu výuky i angažovanost v celoškolských aktivitách včetně péče o zvyšování kvality.

AVU systematicky usiluje prostřednictvím operačních programů (nyní díky běžícímu projektu ESF OP VVV AVUEDU+ a souběžnému ERDF projektu Modernizace vzdělávací infrastruktury na AVU) o kompenzaci nízkého platového ohodnocení nabídkou zvyšování kompetencí pomocí bezplatných kurzů a odborných školení. V rámci stávajícího AVUEDU+ je široká nabídka kurzů pro zvýšení kompetence pedagogů i technických pracovníků v tradičních i nových technologických postupech v sochařství, malířství a fotografii, materiálových a technických kurzů a v neposlední řadě jazykových kurzů a dalších školeními. Institucionální podpora i střediskové financování ateliérů zvýšily možnost zaměstnanců realizovat zahraniční studijní cesty. Zvyšování kvalifikace přispívá ke zvýšení kvality výuky, ale ve skutečnosti nemůže nahradit potřeby ryze finančního rázu a mělo by probíhat i v případě stabilizované platové situace pedagogů.

Pracovníci AVU mají nárok na zakoupení výhodných stravenek a v testovací fázi je nabídka podpory sportovních aktivit prostřednictvím karty Multisport.

Opatření

- Do dlouhodobých záměrů školy vložit cíl zajištění plné bezbariérovosti školy, specificky s ohledem na osoby se sníženou pohyblivostí, sníženou funkcí zraku, sluchu ad.
- Aktivně informovat zájemce o studium se specifickými potřebami o možnostech studia na AVU.
- Vytvořit nový 0,1–0,2 úvazek pro pracovníka pečujícího o zvyšování kvality, shromažďování dat pro zprávy o vnitřním hodnocení a koordinaci pracovní skupiny.
- Systematicky posilovat genderovou rovnost napříč institucí, vytvořit antidiskriminační pracovní skupinu.
- Systematizovat přípravu a projednávání kariérního plánu pro jednotlivá pracoviště.

3. Mezinárodní otevřenost (Internacionalizace)

Internacionalizace pedagogických a uměleckých činností na AVU je dosahováno třemi vzájemně se podporujícími a provázanými aktivitami.

3.1. Předměty vedené v angličtině zahraničními odborníky

V roce 2007 byl na základě studentské iniciativy podpořené rektorem otevřen *Ateliér hostujícího umělce / The Studio of the Visiting Artist*. Každý semestr v něm vede jiná mezinárodně uznávaná umělecká osobnost. Ateliér je otevřen ke stážování pro zájemce ze stávajících ateliérů AVU, zahraničních studentů i studentů dalších vysokých výtvarných škol v ČR. Studenti mají během stáže možnost seznámit se s metodami autorské umělecké tvorby mezinárodně renomovaných umělců, hostující pedagog přináší studentům kontakty a znalosti o mezinárodním provozu, komunitách, institucích a geografických oblastech, v nichž působí. Jde o účinný prostředek, jak studenty připravit na budoucí uplatnění v mezinárodním uměleckém provozu.

Od roku 2014 hostovalo v ateliéru 11 zahraničních umělců, stáží se účastnilo 88 studentů AVU (včetně studentů na stážích v rámci Erasmus+) a 13 studentů z dalších UVŠ z celé ČR.

Hostování v ateliéru se realizuje formou vnitroinstitucionální stáže. Na závěr semestru probíhá klauzurní komisionální hodnocení, tak jako v ostatních ateliérech jsou výsledky hodnoceny formou zkoušky.

Kromě dlouhodobého hostování na období jednoho semestru zahraniční oddělení AVU, vedení ateliérů i studenti realizují v rámci pedagogické činnosti řadu jednorázových aktivit vedených v anglickém jazyce (přednášky, prezentace, výstavy a workshopy zahraničních umělců a odborníků). V letech 2018 a 2019 došlo ke skokovému nárůstu zahraničních aktivit díky realizaci CRP. Probíhala mechanismem otevřené výzvy pro všechny ateliéry i organizací jednorázových mezinárodních

spoluprací. Od roku 2019 AVU nově uskutečňuje sérii přednášek významných postav ze sféry mezinárodního uměleckého provozu „Psí otázky“. Všechny akce jsou přístupné pro studenty napříč různými ročníky studia a některé z nich i pro veřejnost, čímž AVU přispívá k plnění třetí role VŠ.

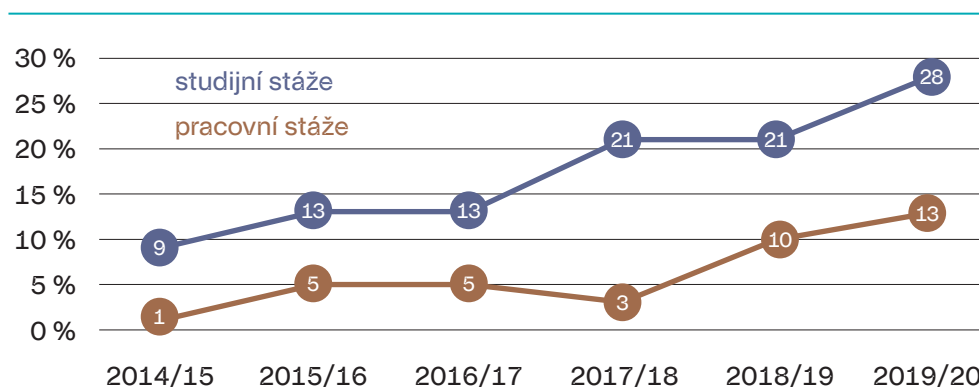
3.2. Mobility

3.2.1. Studentské studijní pobyty a pracovní stáže v zahraničí

Studenti AVU mohou realizovat studijní pobyty (stáže) na zahraničních univerzitách nebo uskutečnit pracovní stáže v zahraniční organizaci působící v oboru. Podmínkou pro absolvování stáže pro studenty AVU je: řádně ukončený 1. ročník studia a zápis do následujícího ročníku; kandidát obvykle nesmí být hodnocen stupněm 4 (prospěl s napomenutím) a musí mít splněny veškeré studijní povinnosti. Pro zahraniční studenty je možné uskutečnit stáž na AVU na základě smluv Erasmus+, bilaterálních smluv mezi univerzitami anebo formou „Freemover“.

Nabídka smluvních zahraničních škol je průběžně aktualizována prorektorem pro zahraniční záležitosti a je rozšiřována s ohledem na strategické priority AVU a zájem o stážování, který projevují ateliéry nebo studenti na konkrétních zahraničních školách. V roce 2014 měla AVU podepsány smlouvy s 29 partnerskými školami z EU a 11 partnerskými školami mimo země EU a partnerské země. V roce 2019 AVU rozšířila počet partnerských škol v EU na 38 a 13 škol mimo EU.

Ve sledovaném období posledních pěti let se podařilo téměř trojnásobně (viz graf č. 10) zvýšit počet vyjíždějících studentů a ještě silněji navýšit

Graf 10 Počty studijních a pracovních stáží studentů AVU

počet absolventů pracovních stáží. V akademickém roce 2018/2019 na stáže vyjelo cca 11 % studujících na AVU. Zájem je o studium na tradičních evropských akademiích (Vídeň, Oslo, Stockholm, Haag ad.), v poslední třech letech stoupá zájem o studium v mimoevropských destinacích (Jižní Korea, Indonésie); stabilní zájem je o výběrové studium na Cooper Union v New Yorku.

3.2.2. Mobilita uměleckých i teoretických pedagogů AVU a zaměstnanců školy

Pedagogická mobilita ve sledovaném období se týkala vedoucích ateliérů a asistentů, ale jednalo se o aktivitu sporadickou (2014/2015 2 realizované, 2017 1 realizovaná, 2018 1 realizovaná). Finančně-organizační podmínky pedagogických mobilit v rámci Erasmu + nestimulují pracovníky k vycestování. S ohledem na to bude z operačního programu AVUEDU+ v letech 2019–2022 realizována série studijních a výzkumných cest vedoucích pedagogů i přednášejících teorie a historie umění. Uskutečněné studijní cesty umožní rozšířit odborný přehled pedagogů o aktuální umělecké tvorbu a historikům a teoretikům umění pomohou při přehodnocení stávajícího kurikula s důrazem na volitelnost a prostupnost studijních plánů.

3.3. Mezinárodní otevřenost a dobrá praxe

Třetí linií internacionalizace AVU je uvádění „dobré praxe“ ze zahraničních uměleckých univerzit do vnitřních institucionálních procesů. Cílem této aktivity je integrovat expertní vědění zahraničních odborníků nejen ve formě uměleckých a vědomostních přednášek a workshopů (seznámení s tvorbou a výzkumem), ale také v rovině hodnoticích, administrativních a institucionálních procesů. Konkrétně se jedná o srovnání metodiky hodnocení studentských prací v různých fázích studia, metodiky realizace rovného přístupu ke studiu, pravidla kariérního postupu s ohledem na gender, sociální původ, etnickou diverzitu, nezpůsobilost a handicap ad. V tomto směru AVU postupuje cestou přizvání vybraných zahraničních specialistů do dílčích rozhodovacích komisí a rozhodovacích procesů AVU (letní klauzurní komise, hodnocení vědecké činnosti, ad.). Jde o novou aktivitu, která se realizuje od roku 2019.

V oblastech mezinárodní otevřenosti a dobré praxe AVU čerpá řadu zkušeností z členství v lize evropských uměleckých škol ELIA zaměřené na profesionální sdílení dobré praxe a rozvoj uměleckých škol, jichž sdružuje více než 270. V roce 2018 byl reprezentant

AVU (MArch. Ing. arch. Mária Topolčanská, Ph.D.) zvolen do Rady reprezentantů (Representative Board), kde se účastní stanovování i jednání o strategických prioritách této organizace. Mimo to je AVU v rámci ELIA řešitelem grantu „Advancing Supervision for Artistic Research Doctorates“, viz kapitola 2.1.2. Doktorské studium.

Opatření

- Zahraniční studijní stáže ve větších evropských městech realizované prostřednictvím Erasmus + i v mimoevropských destinacích vyžadují za stávající výše denních koeficientů stanovených evropským vzdělávacím programem od studentů finanční spoluúčast, což znevýhodňuje sociálně slabší a zatěžuje je to nutností přivýdělku při studiu. Zpracovat formy podpory.
- Najít nástroje zvýšení pedagogické mobility.

4. Vnitřní hodnocení kvality tvůrčí činnosti

4.1. Vymezení

4.1.1. Tvůrčí umělecká činnost

Proces vnitřního hodnocení tvůrčí činnosti na AVU respektuje specifika AVU jako vysoké umělecké školy (viz Pravidla, článek 2.8). Sleduje kvalitu výsledků tvůrčí umělecké činnosti studentů a akademických pracovníků i jejich reflexi uměleckou kritikou a odbornou veřejností (viz Statut AVU, článek 25). Hodnocení takto vymezené tvůrčí umělecké činnosti se tedy nutně propojuje s hodnocením vzdělávací činnosti a současně s hodnocením tzv. třetí role AVU jako kulturní instituce. Akademická obec AVU aktivně uskutečňuje uměleckou a další tvůrčí činnost jak na půdě školy, tak na české i mezinárodní výtvarné scéně. Klíčovou součástí tvůrčí činnosti AVU je tzv. umělecký výzkum, jenž je realizován především v rámci doktorského studia napříč všemi ateliéry (studijní obory Volné umění, Architektonická tvorba, Restaurování výtvarných děl). Typickým výsledkem jsou komplexní umělecké projekty provázené rozsáhlejšími autorskými zprávami. V rámci doktorského studia se v posledních letech etabloval i uměnovědný výzkum v nově akreditovaném studijním oboru Teorie a dějiny současného umění.

4.1.2. Uměnovědný výzkum

Uměnovědný výzkum probíhá na Vědecko-výzkumném pracovišti AVU (VVP AVU), jež je centrem základního vědeckého výzkumu, zpracování pramenné dokumentace, kritického zhodnocení a reinterpretace českého výtvarného umění po roce 1945 až do současnosti. Druhou základní složkou výzkumné činnosti na AVU je restaurátorský výzkum, který probíhá v ateliéru Restaurování výtvarných děl malířských a polychromované plastiky a v ateliéru Restaurování výtvarných děl sochařských. Jejich činnost rozvíjí a interdisciplinárně doplňuje Laboratoř

ALMA, zabývající se přírodovědným výzkumem v oboru památkové péče. V mezioborové spolupráci s uměleckými a umělecko-historickými obory rozvíjí metody instrumentální materiálové analýzy a výsledky interpretuje v kontextu historie malířství a technologie materiálů. Tvůrčí a výzkumné aktivity doplňuje řada souvisejících činností, jako například publikační činnost zaštitěná Nakladatelstvím AVU, výstavní činnost Galerie AVU, ale i pravidelné doplňkové přednášky a workshopy, například cyklus „Středý na AVU“.

4.2. Prostředky podpory vědecké a výzkumné činnosti

Podpora vědecké a výzkumné činnosti na AVU je zajišťována prostřednictvím strategického rozdělování Institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace (dále jen Institucionální podpora), interních grantových soutěží a projektů financovaných tuzemskými i zahraničními grantovými agenturami.

Strategie rozdělování institucionální podpory na AVU je založena na dvou principech. Tím prvním je podpora pracovišť, která institucionální podporu generují, tím druhým pak podpora výzkumu a jeho rozvoje napříč celou organizací školy. Největší část podpory (85 %) zajišťuje udržitelnost výzkumných pracovišť – konkrétně Vědecko-výzkumné pracoviště AVU a Laboratoře ALMA –, jež jsou podporována z rozpočtu školy pouze v minimální míře, formou úvazku vedoucích pracovišť, a tudíž jsou svým personálním i hmotným vybavením závislá na institucionální podpoře. Část prostředků je též vyhrazena pro KTDU, dále na provoz Nakladatelství AVU a grantovou publikační soutěž.

Graf 11 Výše Institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace z MŠMT

Důležitou součástí podpory výzkumu na AVU je Grantová soutěž na podporu tzv. specifického vysokoškolského výzkumu, kterou doplňuje Vnitřní grantová soutěž určená pro akademické pracovníky a studující vyšších ročníků na tvůrčí činnost. Obě soutěže jsou vypisovány každoročně, přičemž projekty posuzuje rektorem jmenovaná komise. Rozpočet i počet podpořených projektů stabilně roste (viz graf č. 12 a 13).

Graf 12 Výše podpory na vysokoškolský specifický výzkum z MŠMT

Graf 13 Výše podpory na vnitřní grantovou soutěž (z prostředků institucionálního plánu)

Dále je to pak podpora ediční a výstavní činnosti, které doplňují výzkumné a tvůrčí aktivity školy. Nakladatelství AVU (NAVU) zahájilo svůj provoz od 1. ledna 2016 se záměrem podporovat publikační činnost na AVU. Každoročně vyhlašuje Grantovou soutěž na vydání publikací pro následující kalendářní rok. Přihlášené projekty hodnotí a vybírá Ediční rada AVU, složená jak z interních, tak i externích členů. Od založení v roce 2016 počet přihlášených nakladatelských projektů i objem přidělovaných finančních prostředků setrvale roste.³

3 V letech 2015–2019 byly vydány například tyto publikace: Anna Hrabáková, Zuzana Křišková, Pavlína Morganová, Dagmar Svatošová (eds.), *220 míst AVU*, AVU 2019; Vladimír Kokolia (ed.), *Šárka Trčková*, AVU 2018; Martina Pachmanová (ed.), *Milena Dopitová, I stejné je jiné*, AVU 2018;

rok	počet projektů	celková dotace NAVU	vydané knihy
2016	3	81 000 Kč	1
2017	5	485 000 Kč	3
2018	6	657 000 Kč	4
2019	7	688 000 Kč	7

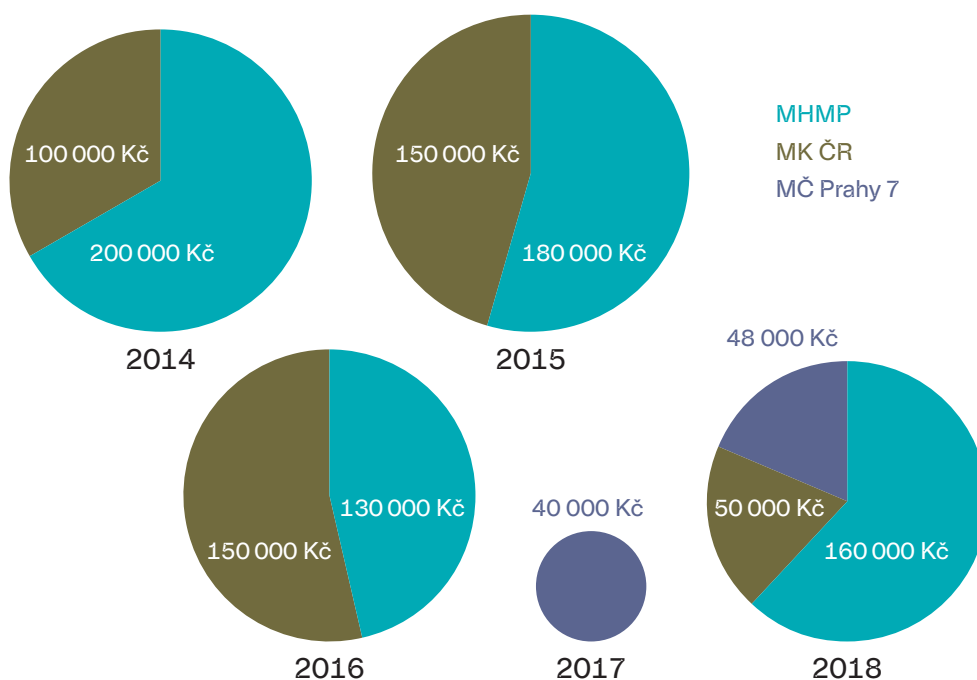
Tab. 2 NAVU – počet přihlášených nakladatelských projektů a objem přidělovaných finančních prostředků

AVU vydává recenzovaný časopis *Sešit pro umění, teorii a příbuzné zóny*, který vychází dvakrát ročně a publikuje odborné studie i recenze. Od roku 2010 je uváděn v Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v České republice. *Sešit pro umění, teorii a příbuzné zóny* je od 3.6. 2015 zařazen v seznamu vědeckých časopisů European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences (ERIH PLUS) a nyní redakce zaslala přihlášku do databází Scopus a Web of Science. Vydávání *Sešitu* je každoročně podporováno grantem MK ČR.

Další důležitou platformou pro kontakt tvůrčí činnosti AVU s odbornou veřejností je Galerie AVU, která v posledních letech prošla radikální proměnou. Sídlí přímo v jednom z bývalých ateliérů na hlavní budově Akademie, v exkluzivním stometrovém prostoru. Její program tvořil dlouhá léta součást výuky umění na AVU, byl jakýmsi laboratorním prostorem, kde se konalo až dvacet výstav ročně. V roce 2018 se vedení AVU rozhodlo tento koncept proměnit a spolu s Výstavní radou ke spolupráci přizvalo v konkurzu vybrané kurátory a kurátorky. Provoz Galerie AVU financuje ze svého rozpočtu škola, s tím, že dále získává prostředky z externích grantů.

Další podpora výzkumné a tvůrčí činnosti je realizována díky externím grantovým projektům: akademičtí pracovníci školy se s pomocí specializovaného grantového oddělení ucházejí o grantovou podporu z tuzemských i zahraničních zdrojů. Hlavními tuzemskými poskytovateli jsou Grantová agentura České republiky; Technologická agentura České republiky; Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy; Ministerstvo

Tomáš Pospiszyl, *An Associative Art History*, AVU 2017; Václav Janoščík, Lukáš Likavčan, Jiří Růžička, *Mysl v terénu. Filosofický realismus v 21. století*, AVU 2017; Terezie Nekvindová, Daniela Kramerová (eds.): *Automat na výstavu: Československý pavilon na Expo 67 v Montreal*, AVU 2017; Monika Immrová, Iva Mladičová, *Socha 2 AVU 1990–2016*, AVU 2017; Peter Bürger, *Teorie avantgardy. Stárnutí moderny. Stati o výtvarném umění*, AVU 2015; David Hradil, Janka Hradilová, *Neinvazivní průzkum malířských výtvarných děl radiografickými a rentgen-fluorescenčními metodami*, AVU 2015

Graf 13 Výše podpory z externích grantů získané AVU na provoz Galerie AVU

kultury; Státní fond kultury, Magistrát hlavního města Prahy. Obě výzkumná pracoviště školy jsou do značné míry financována externími výzkumnými projekty.

4.3. RIV, RUV a hodnocení tvůrčí a výzkumné činnosti

Za roky 2014–2019 vykazala AVU v Rejstříku informací o výsledcích (RIV) 1102 bodů s tím, že se jedná o výsledky cca 15 pedagogických a výzkumných pracovníků (jedná se pouze o členy KTDU a vědecko-výzkumné pracovníky – ostatní pedagogové se věnují většinou pouze umělecké praxi a jejich tvůrčí a umělecká činnost je registrována v databázi RUV). Převážně jde o publikační výsledky, tedy v kategoriích odborná kniha nebo kapitola v odborné knize, dále pak publikační výsledky v odborných periodikách a jiné výsledky.

Na poli vědecké a publikační činnosti AVU za posledních pět let (od 2014) vykazala v RIV:

- druh výsledku B – odborná publikace – 24 výsledků
- druh výsledku C – kapitola v knize nebo článek ve sborníku – 27 výsledků

- druh výsledku J – článek v odborném periodiku – 51 výsledků
- druh výsledku N – metodiky – 8 výsledků

Za období 2014–2018 AVU shromáždila AVU celkem 38225,25 bodů v Registru uměleckých výstupů (RUV); bodové hodnocení AVU stabilně meziročně roste. Akademie výtvarných umění je jako jedna ze čtyř kamenných vysokých uměleckých škol garantem vysoké kvality tvůrčí činnosti. Ve sběrech pro Registr uměleckých výstupů (RUV) AVU každoročně získává několik výstupů v kategorii závažnosti A v oblasti volného umění, architektury a restaurátorské činnosti. V databázi RUV je kladem důraz na vysokou míru excelence výstupů kategorie A, která je ověřována a schválena v procesu odborné certifikace. Z těchto důvodů je v kategorii A každoročně uznáno jen velmi malé procento přihlášených výstupů umělecké činnosti napříč všemi obory tak, aby se udržela excelence RUV.

Za období 2014–2018 bylo hodnotící komisí RUV ohodnoceno nejvyšší kategorií A 27 výstupů.

Koncepční rozvoj tvůrčí činnosti je na AVU zajišťován zejména prostřednictvím programů na podporu umění, vědy a výzkumu s důrazem na excelenci jejich výsledků. Hodnocení umělecké činnosti je sledováno na základě databáze RUV a dalších nástrojů evidence a hodnocení aktivit na výtvarné scéně. Vědecká, výzkumná a další tvůrčí činnost je sledována a hodnocena na základě hodnocení výzkumu Radou vlády pro vědu a výzkum. Na základě bibliometrických údajů (RIV) a nově i díky Metodice 17+ bude AVU procházet komplexní mezinárodní evaluací.

Výzkum na AVU je úzce propojen s rozvojem doktorského studia. Důležitým nástrojem v naplňování výzkumné strategie je tedy další propojování výzkumných pracovišť s výukou. Je žádoucí, aby doktorandi především teoretického a restaurátorského doktorského studia měli možnost konzultovat a podílet se na činnosti výše zmiňovaných výzkumných pracovištích. Jedním z nástrojů je plánovaná reakreditace studijního oboru Teorie a dějiny současného umění a záměr VVP AVU umožnit vybraným doktorandům praxi na svém pracovišti. Laboratoř ALMA rovněž plánuje zapojit studenty doktorského studia do činnosti laboratoře. V restaurátorském výzkumu je pak především žádoucí rozvinout projekty aplikovaného výzkumu, které sice nemají přímý ekonomický dopad na společnost, nicméně nepostrádají svůj společenský význam v oblasti památkové péče a uchování nehmotného kulturního bohatství. Prostorem pro zlepšení je rozvoj podpory postdoktorandů.

Opatření:

Klíčovým nástrojem bude v následujícím období rozvíjení dobré praxe, a to v úzké spolupráci s ostatními vysokými uměleckými školami, s nimiž Akademie sdílí podobné podmínky výzkumu. Žádoucí je především přesnější vydefinování uměleckého výzkumu a jeho pozice v hodnocení vědy a výzkumu na vysokých školách jako celku.

Závěr

Tato Zpráva přinesla první souborné institucionální sebehodnocení činností na AVU. Do jisté míry naplnila očekávání, že naplňování dílčích standardů stanovených a sledovaných na úrovni tří hlavních činností na AVU nevykazuje ani v perspektivě celku školy zásadní slabiny.

Pracovní skupina, která pro účely hodnocení vznikla a hodnocení prováděla, nastavila mechanismy na sledování kvality a hodnocení napříč třemi hlavními činnostmi školy. Intersekční přístup v dlouhodobé perspektivě přinese zpřehlednění kvalitativních standardů i hlubší harmonizaci výkonů jednotlivých činností, jednotlivých agend i jejich řízení. Objevuje se zde celá řada konkrétních opatření dílčí povahy, která zlepší naplňování standardů. Jejich seznam je na konci jednotlivých podkapitol. Zpráva také upozornila na slabá místa, z nichž se v budoucnosti mohou stát hrozby brzdící rozvoj školy. Nejde o zjištění nová, objevila se již ve dříve proběhlých dílčích hodnoceních. Jde především o dva dlouhodobé problémy – nízké platové ohodnocení akademických pracovníků (ohrožující vše kromě přímé pedagogické činnosti, jež má tradičně na umělecké škole vysoký stupeň voluntarismu) a neodpovídající prostorové možnosti některých ateliérů, které limitují možnosti tvůrčích výstupů studentů. Zpráva dále ukázala vzájemně produktivní soulad mezi uplatňováním jistých institucionálních standardů zaváděných vedením (péče o budování transparentního prostředí, dlouhodobá ekologická udržitelnost, péče o agendu rodové rovnosti uplatňované intersekčně, vzdělávání zaměřené na studenta v nehierarchických uspořádáních, inkluze) a aktuálními tématy řešenými pedagogy a studenty ve sféře tvůrčí činnosti. Potvrzuje se tím platnost výše zmíněné specifiky uměleckého vzdělávání jako jedinečné oblasti souvztažnosti mezi racionálními a emocionálními složkami poznávání.

Na přípravě Zprávy se podíleli členové pracovní skupiny vnitřního hodnocení AVU ve složení:

PhDr. Vít Havránek, Ph.D., prorektor pro zahraniční záležitosti AVU

Bc. Eva Ellingerová, kancléřka AVU

Doc. Mgr. Tomáš Pospiszyl, Ph.D., vedoucí KTDU AVU

Autoři vyjadřují poděkování všem pracovníkům napříč odděleními AVU za hladkou spolupráci při shromažďování informací a přípravě Zprávy.